

Kommentarer till BNP-beräkningarna

Första kvartalet 2021

Detaljerad årsberäkning 2019

Kommentarer till BNP-beräkningarna

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Nationalräkenskaperna
115 26 Stockholm

Förfrågningar nrinfo@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB

Comments to quarterly and annual GDP

Producer Statistics Sweden,
National accounts
SE-115 26 Stockholm, Sweden

Enquiries nrinfo@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Comments to quarterly and annual GDP .

URN:NBN:SE:SCB-2019 NR01TI1901_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Sammanfattning	5
Varuexporten bidrog till uppgången i BNP.....	5
Varuexporten fortsätter att gå starkt.....	5
Uppgång i produktionen inom näringslivet.....	6
BNP per capita minskade med 0,5 procent.....	7
Hushållens konsumtion	8
Uppgång för transporter.....	8
Offentlig konsumtion	10
Konsumtionen i offentliga myndigheter ökade.....	10
De statliga konsumtionsutgifterna ökade.....	10
Ökad konsumtion inom regionerna.....	11
Kommunernas konsumtion minskade.....	11
Justeringar till följd av coronapandemin.....	11
Investeringar	14
Investeringarna minskade något.....	14
Tjänstebranscherna drar ned näringslivet.....	15
Offentliga investeringar sjönk.....	15
Lagerinvesteringar	16
Positivt lagerbidrag.....	16
Utrikeshandel	18
Stark varuhandel.....	18
Exporten av insatsvaror bidrog mest.....	18
Positivt bidrag från varuimporten.....	19

Näringslivets produktion	20
Produktionen i näringslivet ökade.....	20
Svagare uppgång för varuproduktionen	20
Bred uppgång för tjänsteproduktionen.....	20
Arbetsmarknad och produktivitet	22
Återhämtningen fortsatte även första kvartalet.....	22
Blandad utveckling för antal sysselsatta.....	23
Antalet arbetade timmar ökade	24
Produktiviteten påverkas av förändringar i näringslivets struktur ...	25
Effekter av förändringar i Arbetskraftsundersökningarna.....	Fel!
Bokmärket är inte definierat.	
Stigande lönesumma första kvartalet	26
Inkomster och sparande	27
Hushållens sparkvot på fortsatt hög nivå	27
Hushållens skuldkvot ökade	28
Fortsatt underskott i de offentliga finanserna.....	29
Fortsatt stora utbetalningar av coronastöd	31
Avstämning	34
Avstämningar av första kvartalet 2021	34
Extremvärden i säsongrensningen.....	36
Revideringar	37
Revideringar av produkträkenskaperna (BNP).....	37
Revideringar sektorräkenskaperna	43
Revidering av de offentliga finanserna	43
Tidsserie BNP-revideringar.....	43
Detaljerad årsberäkning 2019	45

BNP växte med 2 procent 2019	45
Tjänsteexporten bidrog mest	45
Stark tjänsteproduktion	46
Totala lönesumman ökade med 3,8 procent	47
Jämförelse av BNP vid olika beräkningstillfällen	48
Sveriges finansiella sparande ökade under 2019	49
Hushållens disponibla inkomst ökade mer än hushållens konsumtion	50
Förbättrat sparande för bolagssektorerna	51
Minskat överskott i offentlig förvaltning	51
Finansiellt sparande i Finansräkenskaperna	52
Revideringar Sektorräkenskaper	53

Sammanfattning

Varuexporten bidrog till uppgången i BNP

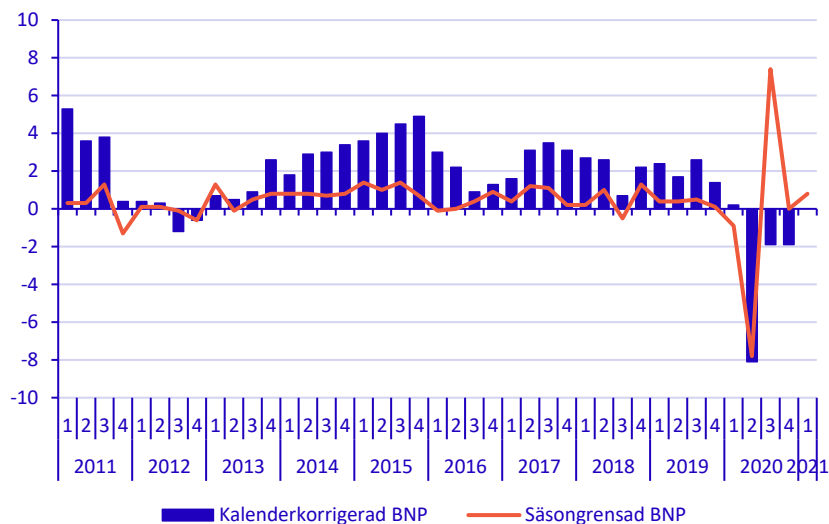
BNP ökade med 0,8 procent det första kvartalet. Det var främst den starka varuexporten och lagerinvesteringar som bidrog till uppgången. Detta följde på ett fjärde kvartal utan tillväxt.

Sveriges BNP ökade med 0,8 procent första kvartalet, säsongrensad och jämfört med kvartalet innan. Mätt i kalenderkorrigerade tal och jämförd med första kvartalet i fjol var det en oförändrad BNP.

BNP-indikatorn som publicerades den 1 februari visade en BNP-utveckling för fjärde kvartalet på 1,1 procent i säsongrensad kvartalstakt och oförändrad i kalenderkorrigerad årstakt.

I beräkningarna för det första kvartalet har det inte gjorts några särskilda justeringar relaterade till coronapandemin förutom för beräkning av delar av den offentliga förvaltningen. Dessa beskrivs i avsnitten för offentlig konsumtion och offentliga finanser.

BNP, procentuell förändring, säsongrensad och jämförd med kvartalet innan respektive kalenderkorrigerad och jämförd med motsvarande kvartal året innan

Varuexporten fortsätter att gå starkt

Exporten fortsatte upp och ökade med 1,3 procent första kvartalet. Detta följde på en stark utveckling tredje och fjärde kvartalet 2020. Även nivån på exporten är tillbaka som den var vid slutet av 2019. Varuexporten ökade med 1,7 procent bidrog med 0,6 procentenheter till BNP uppgången. Tjänsteexporten ökade med 0,1 procent efter ett starkt fjärde kvartal. Varuexportens starka utveckling förklaras främst av exporten av insatsvaror. Det är tredje kvartalet i rad som exporten av

insatsvaror växer. Tjänsteexporten drivs främst av utländsk konsumtion i Sverige. Även importen fortsatte upp och ökade med 1,4 procent där varuimporten ökade och tjänsteimporten minskade. Varuimporten ökade med hela 2,7 procent och det är framförallt importen av investeringsvaror som bidrar till den uppgången. Sammantaget påverkade inte exportnettot BNP-tillväxten.

Hushållskonsumtionen ökade med 0,6 procent¹. Det var framförallt konsumtionen av transporter som bidrog positivt. Konsumtionen av transporter ökade på grund av nya regler (bonus/malus) för fordon som trädde i kraft den 1 april 2021. Även svensk konsumtion i utlandet och konsumtionen av kläder och skor växte kraftigt och ökade med 5,2 respektive 4,6 procent. Konsumtionen av livsmedel minskade med 1 procent och höll tillbaka uppgången i konsumtionen med 0,1 procentenhet.

Den offentliga konsumtionen ökade med 0,4 procent det första kvartalet. Statens konsumtion ökade med 1,3 procent medan de kommunala myndigheternas konsumtion var oförändrad.

Fasta bruttoinvesteringar minskade med 0,1 procent jämfört med fjärde kvartalet 2020. Investeringar i transportmedel ökade med 18 procent och drog upp de fasta bruttoinvesteringarna med 1,2 procentenhet medan de övriga maskininvesteringar bidrog negativt. På branschnivå minskade varuindustrin sina investeringar med 1,3 procent medan tjänstebranscherna ökade sina investeringar med 0,8 procent. Bland tjänstebranscherna var det främst hotell- och restaurangbranschens investeringar som utvecklades starkt.

Lagerinvesteringarna drog upp BNP-tillväxten med 0,5 procentenheter.

Uppgång i produktionen inom näringslivet

Produktionen inom näringslivet ökade med 1,1 procent säsongrensat. Varuproduktionen minskade med 0,7 procent. Tillverkningsindustrin ökade med 1,1 procent medan byggbranschen fortsatte nedåt och minskade med 0,6 procent. Tjänsteproduktionen ökade med 1,3 procent där handelsbranscherna bidrog mest till uppgången. Antalet arbetade timmar i näringslivet ökade med 1,6 procent vilket innebär att arbetsproduktiviteten i näringslivet minskade med 0,5 procent.

¹ Avser hushållens konsumtion exklusive konsumtionen inom hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

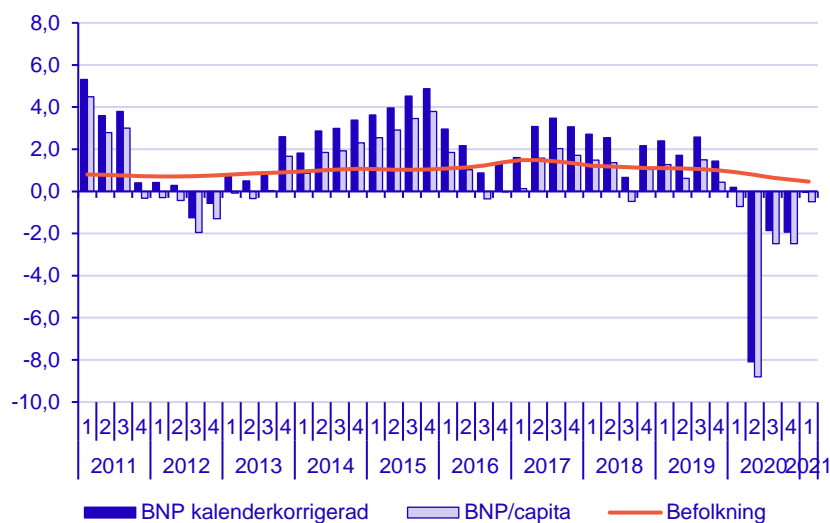
Bidrag till säsongrensad BNP-utveckling, procentenheter

	2019 Kv4	2020 Kv1	2020 Kv2	2020 Kv3	2020 Kv4	2021 Kv1
Hushållens konsumtion	0,0	-1,4	-3,5	3,1	-0,1	0,2
Offentlig konsumtion	-0,1	-0,1	-0,5	0,5	0,0	0,1
Fasta bruttoinvesteringar	0,6	-0,4	-0,6	0,7	-0,2	0,0
Lagerinvesteringar	0,1	-0,5	0,1	0,9	-1,1	0,5
Export	-1,6	1,3	-8,4	6,0	2,8	0,6
Import	1,1	0,2	5,1	-3,9	-1,4	-0,6
Exportnetto	-0,5	1,5	-3,3	2,1	1,4	0,0
BNP	0,1	-0,9	-7,8	7,4	0,0	0,8

BNP per capita minskade med 0,5 procent

BNP per capita minskade med 0,5 procent första kvartalet jämfört med motsvarande kvartal i fjol. Genomsnittet sedan 2011 uppgår till 1,0 procent. Första kvartalet ökade befolkningen med 0,5 procent samtidigt som kalenderkorrigerad BNP var oförändrat i årstakt.

Procentuell ökning i volym för kalenderkorrigerad BNP och BNP per capita

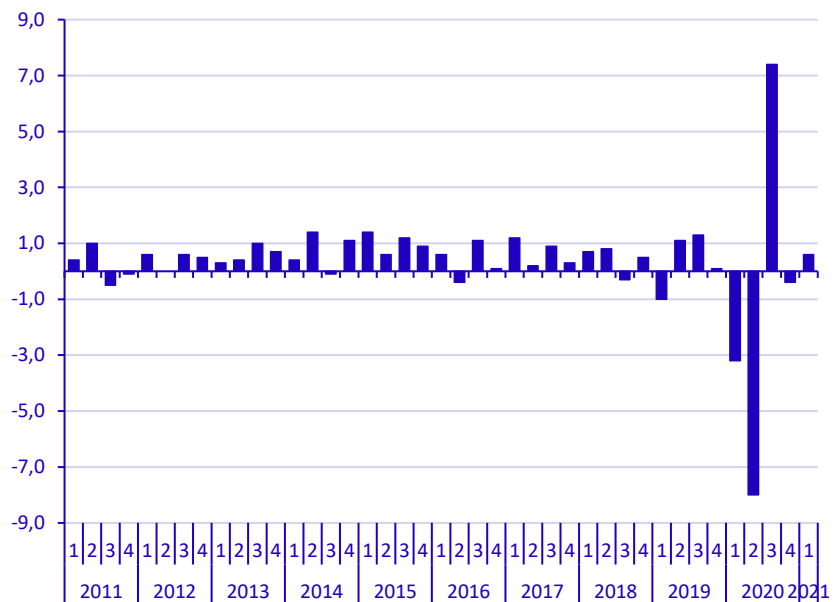
Hushållens konsumtion

Uppgång för transporter

Hushållens konsumtion ökade första kvartalet. Det var främst utgifter för transporter som låg bakom uppgången.

Hushållens konsumtion ökade med 0,6 procent² första kvartalet, säsongrensats och jämfört med fjärde kvartalet, då hushållskonsumtionen minskade med 0,4 procent. Hushållskonsumtionen drog upp BNP-utvecklingen med 0,2 procentenheter.

De egentliga hushållens konsumtionsutgifter totalt, volymförändring i procent, säsongrensats och jämfört med föregående kvartal

Konsumtionen av transporter höjdes första kvartalet på grund av skärpta regler (bonus/malus) för fordon som trädde i kraft den 1 april 2021. Utgifter för transporter steg med 3,3 procent och bidrog med 0,4 procentenheter till hushållskonsumtionen.

Utgifterna för kläder, möbler samt fritid och underhållning ökade första kvartalet och drog upp hushållskonsumtionen med 0,2 procentenheter vardera.

² Avser hushållens konsumtion exklusive konsumtionen inom hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Boende som är det största hushållsändamålet minskade med 1,2 procent första kvartalet. Det drog ned hushållskonsumtionen med 0,3 procentenheter.

Livsmedelskonsumtionen vände nedåt första kvartalet och drog ner hushållskonsumtionen med 0,1 procent. Konsumtionen av alkohol var oförändrad jämfört med fjärde kvartalet. Utgifterna för hälso- och sjukvård samt hotell och restaurangtjänster ökade men hade endast marginell påverkan på den totala utvecklingen av hushållskonsumtionen.

Svenska hushålls inköp utomlands ökade med 5,2 procent och drog upp den totala konsumtionsutvecklingen med 0,2 procentenheter. Samtidigt ökade utländska besökares konsumtion i Sverige med 7,0 procent och drog ner hushållskonsumtion med 0,3 procentenheter. Då hushållskonsumtionen endast ska återspegla svenska hushålls konsumtion dras utländska besökares inköp i Sverige bort från den totala ändamålsfördelade konsumtionen. Den ändamålsfördelade konsumtionen ökade med 0,6 procent.

Bidrag till den egentliga hushållskonsumtionen och volymutveckling per COICOP³, bidrag i procentenheter och volymförändring i procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal

COICOP	Volym utveckling	Bidrag
01 Livsmedel	-1,0	-0,1
02 Alkohol och tobak	0,0	0,0
03 Kläder och skor	4,6	0,2
04 Boende	-1,2	-0,3
05 Möbler	3,1	0,2
06 Hälso- och sjukvård	0,5	0,0
07 Transporter	3,3	0,4
08 Kommunikation	2,8	0,1
09 Fritid och Underhållning	1,6	0,2
10 Utbildning	0,4	0,0
11 Hotell och restaurang	0,8	0,0
12 Övriga varor och tjänster	0,0	0,0
Total konsumtion exkl. ofördelad konsumtion	0,6	0,6
15 Svensk konsumtion utomlands	5,2	0,2
16 Utländsk konsumtion i Sverige	7,0	-0,3
TOTALT	0,6	0,6

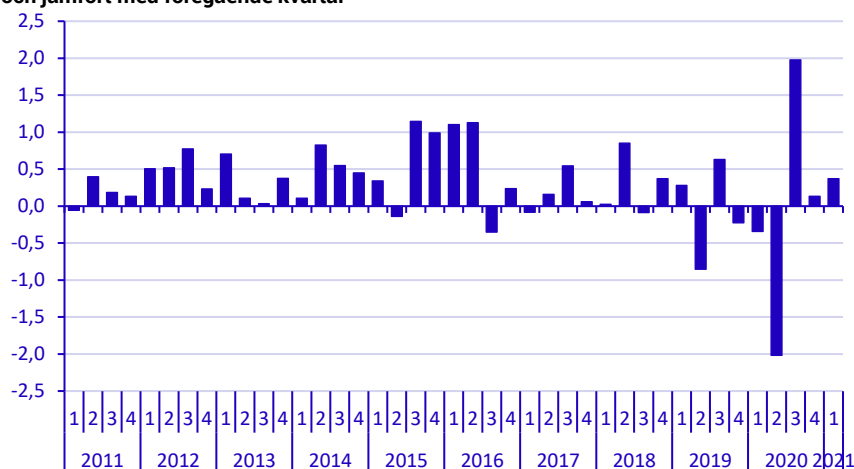
³ Classification of Individual Consumption by Purpose

Offentlig konsumtion

Konsumtionen i offentliga myndigheter ökade

Den offentliga konsumtionen ökade med 0,4 procent första kvartalet. Det är regionerna och statens konsumtion som bidrar till ökningen.

Offentliga myndigheters konsumtionsutgifter, volymförändring procent, säsongsrensats och jämfört med föregående kvartal

Den offentliga konsumtionen ökade med 0,4 procent första kvartalet säsongsrensats och jämfört med föregående kvartal. Uppgången i konsumtionen bygger på en ökad konsumtion i stat och regioner. Det motverkades av en nedgång för kommunernas konsumtionsutgifter. Påverkan av coronapandemin kvarstod även under första kvartalet.

Bidrag till den offentliga konsumtionen och volymutveckling per myndighet första kvartalet 2021, bidrag i procentenheter och volymförändring i procent, säsongsrensats och jämfört med föregående kvartal

Myndighet	Volymutveckling	Bidrag	Genomsnittlig Volymutveckling
Staten	1,3	0,3	0,3
Regioner	0,9	0,2	0,3
Primärkommuner	-0,5	-0,2	0,3
Totalt offentliga myndigheter	0,4	0,4	0,3

Avser åren 2011-2021

De statliga konsumtionsutgifterna ökade

Statens konsumtionsutgifter ökade med 1,3 procent under det första kvartalet. Produktionen ökade med 0,6 procent jämfört med föregående kvartal. Förbrukningskostnader ökade med 0,6 procent medan arbetskostnaderna ökade med 1,0 procent jämfört med föregående kvartal. Utgifter för sociala naturaförmåner ökade med hela 3,1 procent. Sociala naturaförmåner ökade till stor del på grund av ökade kostnader

hos Arbetsförmedlingen. Antal arbetade timmar ökade med 1,1 procent medan antal sysselsatta ökade med 0,3 procent.

Ökad konsumtion inom regionerna

Regionernas konsumtion ökade med 0,9 procent under första kvartalet. Produktionen och löner var de delar som främst bidrog till den ökade konsumtionen. Produktionen ökade med 1,1 procent medan sociala naturaförmåner, där inköp av vårdtjänster från privata vårdgivare och läkemedelsförmånen ingår, minskade med 0,4 procent. Arbetade timmar ökade med 1,1 procent jämfört med föregående kvartal medan antalet sysselsatta ökade med 0,5 procent.

Regionernas individuella produktion beräknas med volymindex utifrån antal vårdtillfällen. Antal coronapatienter ökade jämfört med det fjärde kvartalet.

Kommunernas konsumtion minskade

Kommunerna står för ungefär hälften av de totala offentliga konsumtionsutgifterna där utbildning och socialt skydd är de stora utgiftsposterna. Konsumtionen minskade första kvartalet med 0,5 procent jämfört med föregående kvartal. Det var främst en svagare förbrukning, samt minskade sociala naturaförmåner som bidrog till nedgången. Arbetade timmar ökade med 0,2 procent medan antalet sysselsatta minskade med 0,2 procent.

Kommunernas individuella produktion beräknas med volymindex utifrån antal barn och elever i förskola och skola samt antal vårdtagare inom socialt skydd.

Under första kvartalet när pandemin fick större påverkan än under fjärde kvartalet påverkades även volymmåttan negativt. Det är främst högre frånvaro i förskolan samt färre brukare av olika former av äldrevård som bidrar till sjunkande volymindex.

Justeringar till följd av coronapandemin

Coronapandemin bedöms ha påverkat en stor del av de offentliga individuella tjänsterna. Metoderna för att beräkna de volymindex som används för att fastprisberäkna dessa tjänster fångar inte upp de stora svängningarna eftersom många av dem bygger på prognoser eller mätningar gjorda vid ett fast datum. Volymindex för några av de största verksamheterna har därför justerats med hjälp av andra datakällor. Den europeiska statistikbyrån Eurostat har publicerat riktlinjer som har varit utgångspunkt för beräkning av volymindikatorerna.

Hälso- och sjukvård

Covid19-patienter är mycket resurskrävande och antal patienter var högt under hela första kvartalet 2021, i nivå med när pandemin bröt ut under våren 2020. Antal övriga vårdtillfällen var betydligt lägre under januari och februari men i mars något fler än året innan. Det förklaras

av att antal vårdkontakter minskade kraftigt under andra halvan av mars 2020. Till detta beräkningstillfälle har uppgifter från Region Stockholm och Västra Götalandsregionen samlats in. Uppgifterna avser antalet vårdkontakter uppdelat på slutenvård, öppen specialiserad vård och primärvård för perioderna januari till mars 2020 respektive 2021. Dessa uppgifter har jämförts med antal genomförda planerade operationer samt antal vårdkontakter i specialiserad vård för riket.

Antal vårdkontakter är viktade med sin enhetskostnad. Enhetskostnaderna för covid19-patienter är en uppskattning som bygger på rapporter från SKR och Socialstyrelsen. Enhetskostnader för övriga vårdkontakter är hämtade från beräkningen av år 2018. För hela fjärde kvartalet beräknades volymindex till 96,8.

Förskola och grundskola

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) har tagit fram en rapport om hur barn och unga påverkas av pandemin där man bland annat tar upp frånvaron i skolan. I rapporten har frånvaron uppskattats med hjälp av tillgänglig statistik och tidigare studier. Dessa uppskattningar har varit underlag för de justeringar som gjorts för förskola och grundskola.

Frånvaron i slutet av mars 2020 uppskattades till ca 20 procent högre än normalt i både förskola och grundskola under andra halvan av mars. Efter påskhelgen minskade frånvaron kraftigt och närmade sig normala nivåer under maj och juni. I samband med höstens skolstart ökade frånvaron igen under några veckor, men minskade till att ligga på några procentenheter över normala nivåer under hösten. Något högre för förskolan än grundskolan. Vi har antagit att denna nivå på frånvaron fortsatt under första kvartalet 2021.

Eurostats riktlinjer om undervisning är att all undervisning ska räknas som ordinarie undervisning oavsett hur den bedrivits. Elever i grundskolan ska få hjälp av lärare att ta igen missad undervisning vid sjukdom medan barn i förskola inte tar igen frånvaro då de inte har samma typ av undervisning.

En justering av volymindex har därför gjorts för både förskola och grundskola i mars 2020 då frånvaron var mycket hög. Efter det har inga justeringar gjorts för grundskolan. Volymindex för förskolan har dock justerats utifrån den uppskattade frånvaron under hela 2020 och första kvartalet 2021.

Gymnasieskola och högskola

Från och med utbrottet av coronapandemin har undervisningen i gymnasieskolan och högskolan helt eller delvis bedrivits på distans. Enligt Eurostat ska distansundervisning betraktas som fysisk undervisning, och volymindex har därför inte justerats. Denna bedömning har styrkts av Skolverket, SKR och Universitetskanslersämbetet.

Äldrevård

En stor del av de svårt sjuka och avlidna i covid-19 är äldre och har någon form av äldrevård. Fler brukare än normalt av dessa tjänster har därför avlidit under 2020. Förutom det har färre nya brukare tillkommit under året på grund av rädsla för att smittas.

Statistik från Socialstyrelsen över antal brukare av hemtjänst, särskilt boende och korttidsboende under januari till mars 2020 och 2021 har använts som underlag för att beräkna detta volymindex som beräknats till 94,2.

Investeringar

Investeringarna minskade något

De fasta bruttoinvesteringarna sjönk marginellt första kvartalet. Näringslivets investeringar ökade svagt vilket motverkades av en nedgång för offentliga myndigheters investeringar.

De fasta bruttoinvesteringarna sjönk med 0,1 procent första kvartalet, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal. Den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren är en ökning på 0,6 procent.

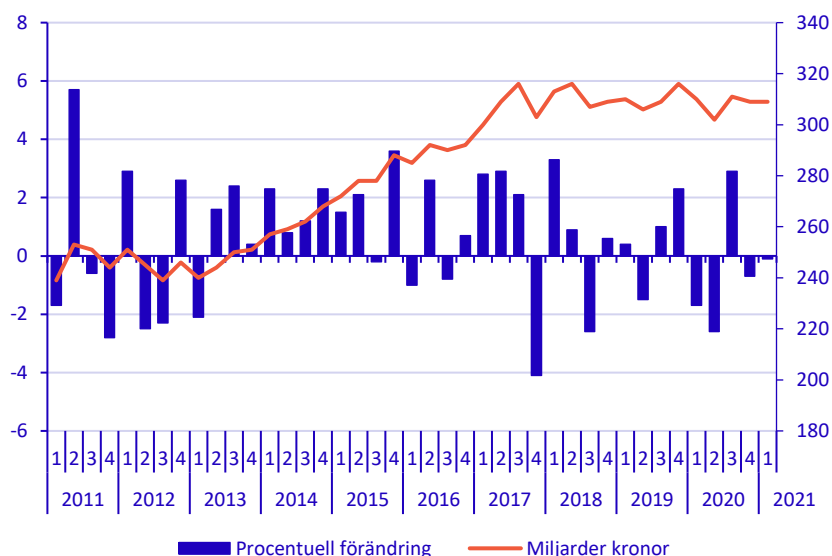
Maskiner och inventarier samt vapensystem ökade med 0,3 procent och höll tillbaka nedgången inom investeringarna med 0,1 procentenheter. Det var transportmedelsinvesteringarna som höjde maskinerna, de ökade med 18 procent. IKT-investeringar och övriga maskiner och inventarier minskade med 1,1 respektive 6,1 procent.

Investeringar i byggnader och anläggningar sjönk med 0,8 procent och bidrog med 0,3 procentenheter till den totala investeringsnedgången. Bostadsinvesteringarna ökade med 0,4 procent medan övriga byggnader och anläggningar sjönk med 1,9 procent.

Immateriella tillgångar ökade med 0,6 procent och höll tillbaka investeringsnedgången med 0,2 procentenheter. Immateriella tillgångar har ökat svagt de senaste sju kvartalen.

Fasta bruttoinvesteringar

Volymförändring i procent jämfört med föregående kvartal respektive kvartalsvärden i miljarder kronor. Säsongrensat och mätt i fasta priser år 2020

Tjänstebranscherna drar ned näringslivet

Näringslivets investeringar ökade med 0,2 procent och höll tillbaka nedgången inom investeringarna med 0,1 procentenheter.

Varubranschernas investeringar sjönk med 1,3 procent. Gruvnäringsens investeringar sjönk mest med 22 procent medan byggbranschens investeringar ökade med 7,1 procent.

Tjänstebranschernas investeringar ökade med 0,8 procent- Transportbranschen som ökade med 19 procent bidrog mest till uppgången. Även informations- och kommunikationsbranschen bidrog till uppgången medan fastighetsförvaltningsbranschen höll tillbaka uppgången inom tjänstebranscherna

Fasta bruttoinvesteringar fördelade på sektor och bransch

Volymutveckling i procent jämfört med föregående kvartal, bidrag till totala fasta bruttoinvesteringar i procentenheter samt genomsnittlig utveckling de senaste tio åren. Säsongrensat och mätt i fasta priser

	10- årssnitt	2020 Kv1	2020 Kv2	2020 Kv3	2020 Kv4	2021 Kv1	Bidrag
Varubranscher	0,3	-5,2	-3,2	4,3	-3,0	-1,3	-0,3
därav: tillv. industrin	0,3	-9,1	-4,8	9,3	-3,8	-0,3	0,0
Tjänstebranscher	0,8	-1,2	-3,2	2,9	-0,8	0,8	0,4
därav: fastighetsförvaltning	0,6	1,2	0,1	-2,1	-1,4	-2,0	-0,5
Näringslivet	0,6	-2,4	-3,2	3,3	-1,5	0,2	0,1
Offentliga myndigheter	0,6	1,7	-0,1	0,6	2,9	-1,4	-0,3
Totalt	0,6	-1,7	-2,6	2,9	-0,7	-0,1	-0,1

Offentliga investeringar sjönk

De offentliga myndigheternas investeringar sjönk med 1,4 procentenheter första kvartalet, vilket kan jämföras med en genomsnittlig utveckling de senaste tio åren på 0,6 procent. Både statliga och primärkommunala myndigheters investeringar sjönk medan regionernas investeringar ökade. Totalt sänkte de offentliga myndigheter investeringarna med 0,3 procentenheter.

Lagerinvesteringar

Positivt lagerbidrag

Lagerinvesteringarna ökade första kvartalet. Lageromslaget⁴ i årstakt var 3,7 mdkr i fasta priser vilket påverkade BNP-utvecklingen positivt. I säsongsrensade värden höjde lagerinvesteringarna BNP-utvecklingen med 0,5 procentenheter.

Lagerinvesteringarnas BNP-påverkan beräknas som lagerförändringen under kvartalet minus lagerförändringen under motsvarande kvartal föregående år, s. k. lageromslag, i procent av BNP. I säsongsrensade värden beräknas lagerinvesteringarnas BNP-påverkan som förändringen under kvartalet minus förändringen föregående kvartal i procent av BNP föregående kvartal. Lagerinvesteringarna säsongsrensas endast på aggregerad nivå. Avsnittet nedan beskriver därför genomgående jämförelser mot motsvarande kvartal föregående år.

Totalt ökade företag och myndigheter sina lager med 15,1 mdkr i fasta priser, jämfört med en ökning på 11,4 mdkr första kvartalet 2020. Industrin ökade sina lager i mindre utsträckning än motsvarande kvartal förra året.

Varuhandelns lager ökade i första kvartalet i betydligt högre utsträckning än första kvartalet 2020.

Tillverkningsindustrin ökade sina lager med 2,6 mdkr i fasta priser. Det kan jämföras med en lagerökning på 5,9 mdkr motsvarande kvartal 2020. Lagerökningen var koncentrerad till lager av produkter i arbete och färdigvaror som ökade med 4,9 mdkr i fasta priser medan insatsvaror minskade med 2,3 mdkr i fasta priser.

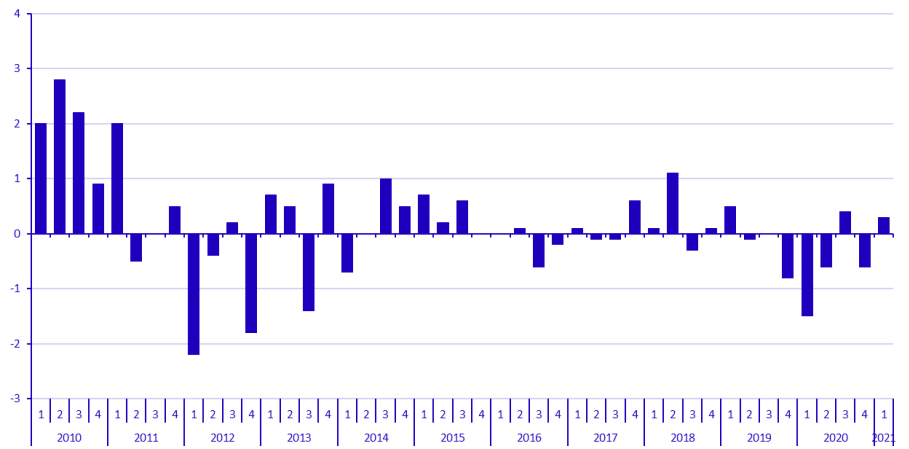
Varuhandeln ökade sina lager med 9,5 mdkr i fasta priser, jämfört med en lagerökning på 1,1 mdkr motsvarande kvartal föregående år. Den komponent som ökade mest var partihandel där lagerökningen var 5 mdkr jämfört med en lagerminskning på 1,2 mdkr motsvarande kvartal föregående år.

Detaljhandeln ökade sina lager med 3 mdkr jämfört med en lagerökning på 0,6 mdkr motsvarande kvartal 2020.

Motorhandeln ökade sina lager med 1,5 mdkr jämfört med en lagerökning på 1,7 mdkr motsvarande kvartal 2020.

⁴ Lageromslag kan anta ett positivt eller negativt värde och visar lagerförändringen jämfört med lagerförändringen motsvarande kvartal föregående år.

Lagerbidrag till BNP-tillväxten mätt i årstakt, faktiska värden, procentenheter

Utrikeshandel

Stark varuhandel

Både exporten och importen fortsatte uppåt första kvartalet och har nu återhämtat sig till de nivåer som rådde innan coronapandemin. Det var framför allt varuhandeln som drog upp den totala exporten och importen medan tjänsterna dämpade utvecklingen.

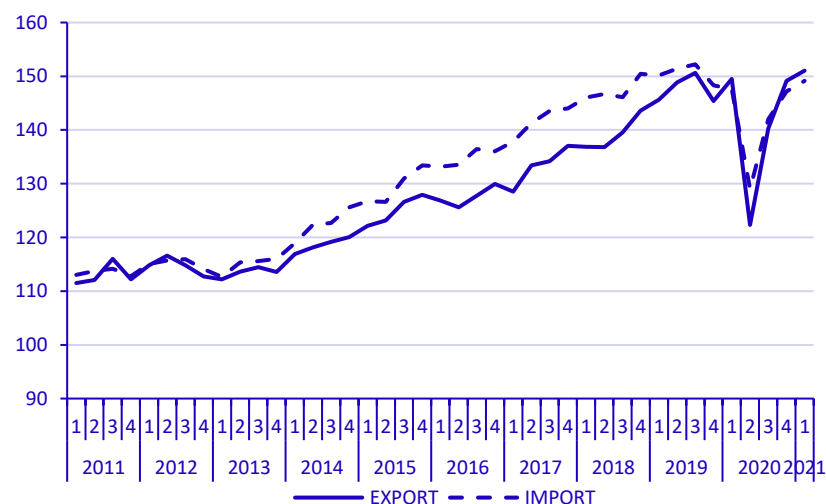
Exporten ökade med 1,3 procent första kvartalet, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal. Det var framför allt varuexporten som stod för nästan hela ökningen medan tjänsteexporten bidrog marginellt positivt till utvecklingen. Totalt drog exporten upp BNP-utvecklingen med 0,6 procentenheter.

På importsidan stod varorna för hela importuppgången som totalt ökade med 1,4 procent. Tjänsteimporten minskade däremot och gav därmed ett negativt bidrag. Importutvecklingen sänkte BNP-utvecklingen med 0,6 procentenheter.

Sammantaget påverkade exportnettot inte BNP-utvecklingen.

Utrikeshandel

Säsongrensat volymindex 2010=100

Exporten av insatsvaror bidrog mest

Varuexporten fortsatte att öka första kvartalet med 1,7 procent. Exporten av insatsvaror steg med 2,8 procent och bidrog mest till ökningen. Exporten av icke-varaktiga konsumtionsvaror samt energi ökade med 2,2 respektive 9,1 procent och bidrog också till ökningen medan jord- och skogsbruk minskade med 4,4 procent.

Exporten av tjänster ökade med 0,1 procent första kvartalet och bidrog marginellt till den totala exportökningen. Utländsk konsumtion i Sverige, som ökade särskilt mycket förra kvartalet, fortsatte att öka med 7 procent och stod därmed för det största bidraget från tjänsteexporten. Övriga tjänster minskade däremot med 0,8 procent och höll därmed tillbaka utvecklingen. Minskade gjorde även forskning och utveckling samt uthyrning och leasing, med 5,2 respektive 1,7 procent.

Positivt bidrag från varuimporten

På importsidan ökade varuimporten med 2,7 procent första kvartalet. Det var framför allt importen av investeringsvaror som ökade med 5,4 procent som bidrog mest till den totala uppgången. Även insatsvaror och icke-varaktiga konsumtionsvaror, som ökade med 2,9 respektive 1,6 procent, bidrog positivt. Importen av energi minskade däremot med 7,8 procent och drog ner den totala importutvecklingen.

På tjänstesidan minskade importen med 1,7 procent. Där var det framför allt import av övriga tjänster samt forskning och utveckling, som minskade med 5 respektive 34 procent, som drog ner importen. Importen av uthyrning- och leasingtjänster ökade däremot kraftigt med 22 procent och motverkade nedgången.

Export och import av varor och tjänster

Volymutveckling i procent jämfört med föregående kvartal, bidrag till totala exporten/importen i procentenheter samt genomsnittlig utveckling de senaste tio åren. Säsongrensats och mätt i fasta priser

	10- årssnitt	2020 Kv1	2020 Kv2	2020 Kv3	2020 Kv4	2021 Kv1	Bidrag
Export	0,8	2,8	-18,2	14,6	6,4	1,3	1,3
Export varor	0,8	3,5	-17,4	18,0	4,0	1,7	1,3
Export tjänster	1,1	1,0	-19,9	6,3	12,9	0,1	0,0
Import	0,8	-0,5	-12,6	10,1	3,6	1,4	1,4
Import varor	0,8	-2,1	-10,9	13,6	2,8	2,7	1,9
Import tjänster	0,8	2,7	-15,9	2,7	5,5	-1,7	-0,5

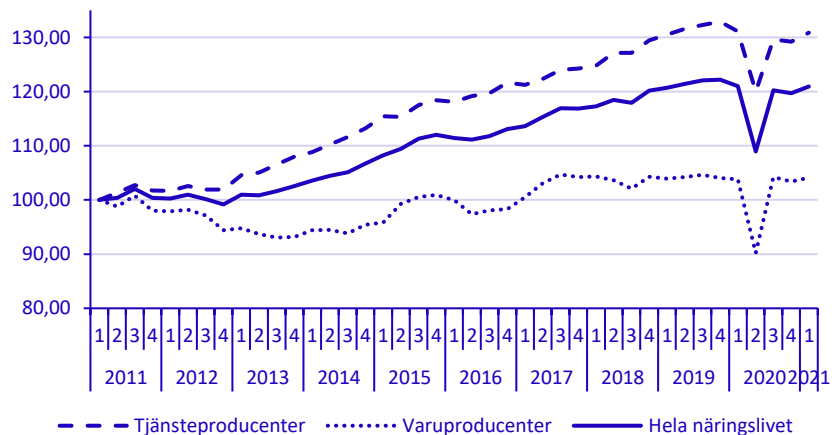
Näringslivets produktion

Produktionen i näringslivet ökade

Produktionen i näringslivet ökade åter första kvartalet efter en mindre nedgång föregående kvartal. Uppgången var störst för tjänstebranscherna men de varuproducerande branscherna ökade också.

Produktionen inom näringslivet ökade med 1,1 procent, säsongrensad och jämfört med föregående kvartal. De varuproducerande branscherna ökade med 0,7 procent vilket gav ett BNP-bidrag på 0,2 procentenheter. Produktionen bland de tjänsteproducerande branscherna ökade med 1,3 procent och bidrog med 0,6 procentenheter till BNP-utvecklingen.

Index för näringslivets förädlingsvärde i fasta priser, säsongrensade värden, första kvartalet 2010=100

Svagare uppgång för varuproduktionen

Det var framförallt tillverkningsindustrin som drog upp den totala produktionen som växte med 1,1 procent. Energibranscherna vände åter uppåt och ökade med 3,0 procent. Byggindustrin och de areella branscherna fortsatte nedåt och minskade med 0,6 respektive 1,0 procent och bromsade därmed varuproduktionen. Utvinning av mineral minskade också i volym men bidrog endast marginellt produktionsutvecklingen.

Bred uppgång för tjänsteproduktionen

Det var framförallt handeln och transportbranscherna som lämnade det största bidraget till ökningen av tjänsteproduktionen. De ökade 2,0 respektive 4,3 procent. Samtidigt ökade informations- och kommunikationsbranschen med 1,4 procent i volym. Pandemin har slagit hårt mot hotell och restaurangbranschen som återhämtade sig något första kvartalet och ökade med 0,2 procent. Utbildning och

sjukvård samt kultur och övrig service vände åter uppåt och ökad med 2,7 respektive 2,2 procent. Banker och försäkringsbolag minskade med 0,3 procent, vilket bromsade tjänsteutvecklingen marginellt.

Volymutvecklingstal (procent) näringslivets produktion, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal samt genomsnitt de senaste tio åren

	2020 Kv1	2020 Kv2	2020 Kv3	2020 Kv4	20201 Kv1	10- årsnitt
Varuproducenter	-0,3	-13,1	15,5	-0,7	0,7	0,2
Jordbruk, skogsbruk och fiske	-2,9	-1,4	1,2	-3,4	-1,0	0,2
Utvinning av mineral	0,8	-2,6	3,6	-0,8	-0,3	-0,1
Tillverkningsindustri	0,3	-23,0	30,5	0,5	1,1	0,2
El, gas, värme, vatten inkl reningsverk	-3,4	-0,5	1,9	-2,4	3,0	0,3
Byggindustri	0,4	-0,7	0,6	-2,1	-0,6	0,4
Tjänsteproducenter	-1,4	-8,4	8,0	-0,3	1,3	0,7
Parti- och detaljhandel	-2,3	-10,5	13,8	-0,9	2,0	0,8
Transport o kommunikation	-1,7	-24,2	13,2	3,9	4,3	0,2
Hotell och restaurang	-2,7	-51,4	70,1	-18,2	0,2	0,4
Informations- och kommunikationstjänster	-2,0	0,5	2,9	1,4	1,4	1,3
Banker och försäkringsbolag	0,8	0,7	0,8	0,6	-0,3	0,9
Fastighetsverksamhet	-0,8	0,5	0,4	0,3	0,5	0,7
Företagstjänster	-1,6	-11,5	11,0	-0,8	0,1	0,7
Utbildning och sjukvård	0,4	-8,1	8,9	-0,8	2,7	0,3
Kultur och övrig service	0,2	-10,7	0,9	-0,4	2,2	0,2
Totalt	-1,0	-10,0	10,4	-0,4	1,1	0,5

Arbetsmarknad och produktivitet

Effekter av förändringar i Arbetskraftsundersökningarna

En av de viktigare källorna till Nationalräkenskapernas beräkningar av antal sysselsatta och antal arbetade timmar är Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Från och med den 1 januari 2021 anpassades AKU till EU:s nya ramlag för den sociala statistiken, vilket har medfört vissa förändringar i undersökningen. Förändringarna innebär att statistiken för tillfället är mer osäker vid jämförelser över tid. Den nya ramlagen innebär förändringar i bland annat definitionen av sysselsatta, av urvalet och i blankettens utformning. Antalet sysselsatta har minskat dels till följd av definitionsförändringen där personer som av vissa skäl är helt frånvarande från arbetet tre månader eller mer inte längre klassas som sysselsatta. Vidare används ny och mer aktuell information i viktberäkningarna, vilket ger en bättre precision i mätningen men också påverkar nivån för bland annat antalet sysselsatta.

Sysselsättningen i Nationalräkenskaperna ska även fortsättningsvis mätas på det sätt som definieras i ESA2010 och det ska inte uppstå tidsseriebrott. Därför behöver skillnaden mellan den gamla och den nya metoden i AKU uppskattas och sysselsättningen i NR beräknas i enlighet med den tidigare nivån. SCB uppskattar att definitionsförändringen och det nya viktningförfarandet innebär att antalet sysselsatta i AKU under det första kvartalet var 84 000 lägre än enligt tidigare metod. Justeringen har gjorts på anställda i näringslivet och på anställda i offentliga myndigheter.

Återhämtningen fortsatte även första kvartalet

Det första kvartalet i år gick ekonomin in i sitt fjärde kvartal med tydliga effekter av coronapandemin. Efter ett kraftigt fall andra kvartalet i fjol har antal sysselsatta och antal arbetade timmar successivt återhämtat sig. Antalet arbetade timmar ökade dock något starkare än det föregående kvartalet. Medelarbetstiden per sysselsatt fortsatte också att återhämta sig.

Fortfarande är det dock knappt 1 procent färre sysselsatta än före pandemin. De sysselsatta har också i genomsnitt minskat sin arbetstid under samma period med cirka 1 procent. Det gör att antal arbetade timmar nu är cirka 2 procent lägre än innan pandemin startade. Produktiviteten har däremot återhämtat sig väl.

Blandad utveckling för antal sysselsatta

Det totala antalet sysselsatta i den svenska ekonomin fortsatte att återhämta sig under första kvartalet och steg med 0,3 procent, vilket är något lägre utveckling än de två föregående kvartalen. Mer än hälften av nedgången i antal sysselsatta som uppstod under andra kvartalet i fjol är nu återhämtat.

Antalet sysselsatta inom offentliga myndigheter har påverkats betydligt mindre av pandemin än antalet sysselsatta i näringslivet. Regionerna och staten har istället ökat antalet sysselsatta något genom krisen medan primärkommunerna har sett små minskningar. Dessa trender fortsatte även under första kvartalet. Det totala antalet sysselsatta inom offentliga myndigheter ökade något första kvartalet jämfört med det fjärde kvartalet i fjol.

I näringslivet föll antalet sysselsatta redan under fjolårets första kvartal, och det med 0,4 procent. När sedan pandemin tog fart under andra kvartalet blev fallet kraftigare och uppgick till 2,8 procent. Under de tre följande kvartalen har det dock sedan varit en återhämtning med 0,7 procent, 0,6 procent respektive 0,3 procent. Fortfarande är dock sysselsättningen i näringslivet en dryg procent lägre än före pandemins intåg. Detta motsvarar drygt 40 000 personer, vilket ungefär motsvarar befolkningen i Sveriges 60:e största kommun Motala.

Många av de branscher som drabbades värst av coronapandemin finns inom de tjänsteproducerande branscherna. Hotell och restauranger, flygbolag, rederier, resebyråer samt kulturella- och personliga tjänster drabbades hårt. Ingen av dessa branscher verkar heller ha återhämtat sig ännu i någon större utsträckning. Hotell- och restaurangbranschen och branschen för kulturella- och personliga tjänster minskade tvärtom sina sysselsatta ytterligare under första kvartalet. Transportbranscherna totalt sett har återhämtat något av fallet, men det verkar bero på transporter på land snarare än de transporter som utförs av flygbolag och rederier.

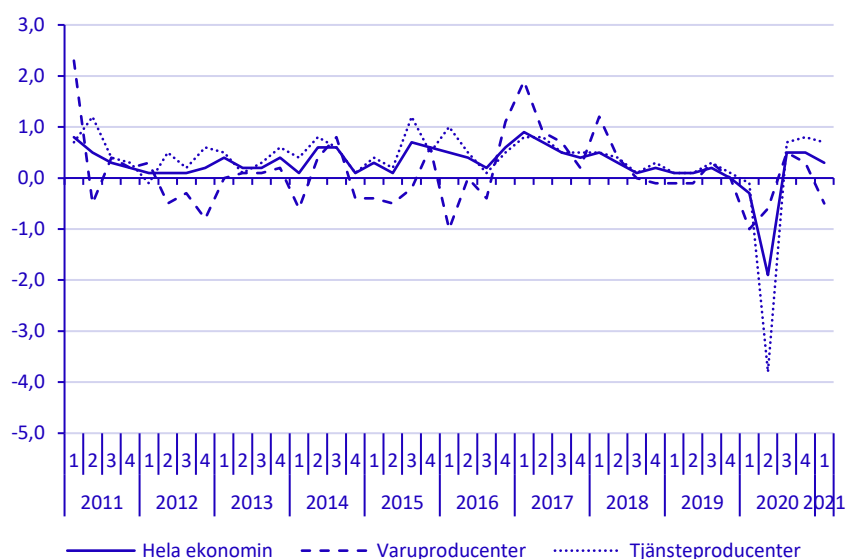
Tjänstebanscher totalt har dock återhämtat mer än hälften av fallet under andra kvartalet i fjol. Ökningstakten har varit mellan 0,7 och 0,8 procent per kvartal de senaste tre kvartalen. Återhämtningen har berott på starka utvecklingar av antalet sysselsatta i handelsbranschen och Informations- och kommunikationsbranschen, vilket är branscher som inte verkar ha påverkats av pandemin ens i dess inledningsskede. Det stora branschaggregat som ibland kallas för Företagstjänster och som bland annat innehåller verksamhet inom juridik, ekonomi, teknik, uthyrning fastighetservice och resetjänster innehåller också delbranscher som varit relativt förskonade från pandemins effekter och även bidragit till återhämtningen.

Inom de varuproducerande branscherna minskade industrin antal sysselsatta under fjolårets första två kvartal men återhämtade sig under

de två följande kvartalen. Under första kvartalet i år minskade dock åter industrins antal sysselsatta. Byggbranschen har haft en liknande utveckling. Generellt sett har sysselsättningen i de varuproducerande branscherna varit mindre påverkad av coronapandemin än sysselsättningen i de tjänsteproducerande branscherna. Troligen har möjligheten till permittering mildrat utvecklingen eftersom permitterade räknas som fortsatt sysselsatta i nationalräkenskaperna.

Antalet sysselsatta

Procentuell förändring, säsongrensat

Antalet arbetade timmar ökade

Antalet arbetade timmar föll mycket kraftigt andra kvartalet när pandemin slog till. Minskningen var 6,0 procent. Sedan dess har det skett en stadig återhämtning men fortfarande återstår ca 30 procent av fallet att återhämta. Antal arbetade timmar steg med 1,3 procent under första kvartalet i år.

I näringslivet ökade de arbetade timmarna med 1,6 procent första kvartalet. Medelarbetstiden per sysselsatt fortsatte stiga precis som under tredje och fjärde kvartalet i fjol efter att ha fallit mycket under andra kvartalet i fjol.

Antalet arbetade timmar kan påverkas av att arbetstagare är frånvarande från arbetet på grund av permittering eller arbetsbrist. I Arbetskraftsundersökningarna har antalet svarande som uppger att de har varit frånvarande från arbetet under hela eller delar av arbetsveckan på grund av att permittering eller arbetsbrist minskat stadigt sedan andra kvartalet i fjol. Då uppskattades knappt 350000 personer ha varit frånvarande någon del av referensveckan på grund av permittering eller arbetsbrist medan samma siffra för första kvartalet i år är omkring 85000 personer.

De tjänsteproducerande branscherna ökade antal arbetade timmar med 1,7 procent fjärde kvartalet. Transportbranschen ökade antal arbetade timmar mest följt av företagstjänster och fastighetsbranschen.

De varuproducerande branscherna har ökat antalet arbetade timmar de senaste tre kvartalen efter ett stort fall andra kvartalet i fjol. Första kvartalet i år ökade de med 1,2 procent. Detta drevs främst av uppgångar inom industrin. Byggbranschen och jord- och skogsbruksbranschen minskade sina timmar.

Antalet arbetande timmar i de offentliga myndigheterna steg med 0,6 procent första kvartalet. Timmarna ökade i samtliga delsektorer, staten, regionerna och primärkommunerna.

Antalet arbetade timmar totalt steg mer än antal sysselsatta vilket medförde att medelarbetstiden per sysselsatt steg med 1,0 procent. I näringslivet steg medelarbetstiden med 1,2 procent och inom offentliga myndigheter steg den med 0,5 procent.

Produktiviteten påverkas av förändringar i näringslivets struktur

När effekterna av pandemin blev synliga under främst andra kvartalet i fjol så föll både förädlingsvärdet och timmarna i näringslivet. Förädlingsvärdet föll med 10 procent och timmarna med 8,2 procent vilket resulterade i att produktiviteten föll med 1,9 procent. Sedan dess har förädlingsvärdet återhämtat sig ganska snabbt och är nu ungefär tillbaka till den förpandemiska nivån från första kvartalet i fjol. Timmarna däremot har fortfarande en bit kvar till den förpandemiska nivån, vilket gör att totalt sett så är produktivetsnivån högre i näringslivet nu än innan pandemin.

En bidragande orsak till den höga produktivetsnivån är nog också att de branscher som har drabbats av pandemin med nedgång i arbetade timmar och förädlingsvärde som följd är branscher med lågt förädlingsvärde per timme. Det är branscher som hotell- och restaurang, transport, kultur och personlig service. De branscher som däremot har varit mer förskonade från pandemin och ökat sin produktion och sina timmar, som exempelvis informations- och kommunikationsbranschen, bank och försäkring samt fastighetsbranschen, har samtliga ett ganska högt förädlingsvärde per timme. Lågproduktiva branscher i termer av förädlingsvärde per timme har alltså minskat sin andel av ekonomin medan högproduktiva branscher har ökat sin andel. Detta har totalt sett lett till en högre produktivetsnivå.

Första kvartalet föll dock produktiviteten eftersom förädlingsvärdet ökade snabbare än de arbetade timmarna.

Stigande lönesumma första kvartalet

Lönesumman har nu ökat två kvartal i följd efter nedgången i början av pandemin. Första kvartalet 2021 steg lönesumman med 2,8 procent jämfört med motsvarande kvartal 2020. I näringslivet steg lönesumman med 2,3 procent. Ökningen var 4,6 procent i de offentliga myndigheterna. Särskilt stor var uppgången i regioner där lönesumman steg med 8,1 procent. Totalt var lönesumman för hela ekonomin 513 mdkr.

Under första kvartalet 2021 betalades 1,3 mdkr ut i statligt stöd till korttidsarbete. Det är ersättning som betalas ut till företagen i efterhand. De löner som betalas till personal som är permitterade ingår i den ordinarie lönesumman.

Under pandemin har staten tagit över ansvaret för sjuklönerna. De ingår normalt sett i lönesumman. Under första kvartalet 2021 betalade staten ut 2,1 mdkr i sjuklöner.

I avsnittet om coronapandemins påverkan på offentliga finanser finns ytterligare beskrivning av olika stöd relaterade till pandemin.

Inkomster och sparande

Hushållens sparkvot på fortsatt hög nivå

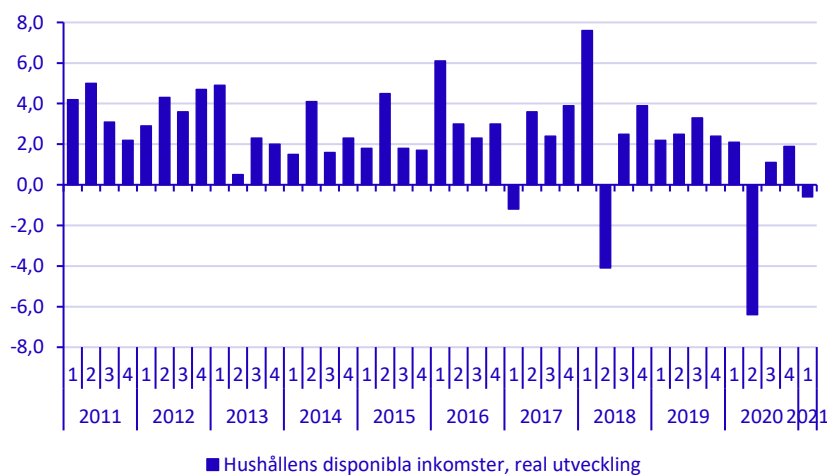
Hushållens⁵ reala disponibla inkomster minskade med 0,6 procent. Sparkvoten ökade däremot första kvartalet 2021 jämfört med samma kvartal föregående år.

Utvecklingen beskrivs i faktiska termer och i jämförelse med motsvarande kvartal föregående år om inget annat anges.

Hushållens disponibla inkomster består av primärinkomstnettot och transfereringsnettot. Primärinkomsterna utgörs av inkomster från produktion, i hushållens fall löner, kapitalinkomster och sammansatt förvärvsinkomst. Transfereringsinkomsterna består till stor del av pensioner, bidrag samt sjuk- och arbetslöshetsersättningar.

Första kvartalet 2021 ökade hushållens disponibla inkomster med 0,8 procent nominellt och uppgick till 594 mdkr. Realt sett så minskade disponibel inkomst med 0,6 procent jämfört med motsvarande kvartal 2020.

Hushållens disponibla inkomster, real procentuell utveckling jämfört med motsvarande kvartal föregående år

Ersättning till anställda ökade första kvartalet med 2,8% och egentliga löner ökade med 2,6%. I löneinkomsten ingår permitteringslöner. Hushållens kapitalinkomster minskade med 6,9 procent första kvartalet

⁵ Alla uppgifter avser de Egentliga Hushållen, sektor 14. Tidigare har fördjupningstexten fokuserat på hushåll inklusive HIO S14+S15 eftersom denna definition förekommer ofta vid internationella jämförelser av hushållens variabler.

framförallt till följd av minskade utdelningar. Kapitalutgifterna minskade till följd av minskade utgifter för räntor.

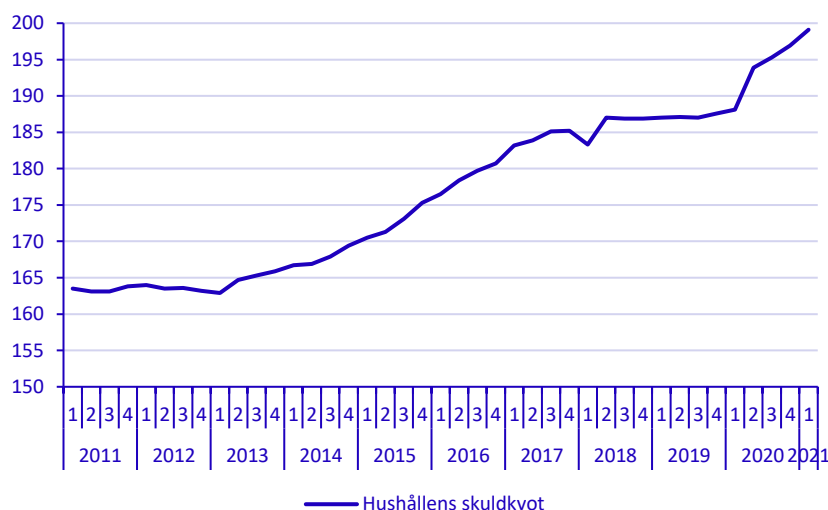
De totala transfereringsinkomsterna ökade med 4,2 procent och uppgick till 239 mdkr första kvartalet. Hushållens transfereringsutgifter ökade något mer och växte med 4,7 procent. Hushållens konsumtionsutgifter ökade med 0,3 procent i löpande priser.

Sparandet var 117 mdkr första kvartalet 2021 vilket är en ökning med 9 mdkr eller 8,2 procent jämfört med motsvarande kvartal 2020. Hushållens sparkvot fortsatte öka första kvartalet och steg till 18,2 procent. Det finansiella sparandet, alltså sparandet inklusive kapitaltransfereringar och exklusive nettoinvesteringar, ökade med 9 mdkr från samma period föregående år, till en nivå av 95 mdkr. Den finansiella sparkvoten ökade med 1,2 procentenheter och uppgick till 14,7 procent medan den individuella finansiella sparkvoten, alltså sparandet exklusive tjänste- och premiepensioner, uppgick till 7,3 procent.

Hushållens skuldkvot ökade

Hushållens skuldkvot, mätt som låneskulder som andel av de egentliga hushållens disponibla inkomster, ökade med 11 procentenheter under första kvartalet jämfört med samma kvartal 2020. Den uppgick till 199,1 procent, vilket är den högsta skuldkvoten sedan tidsseriens början 1980. Denna ökning beror på att skulderna ökat i snabbare takt än den disponibla inkomsten.

De egentliga hushållens skuldkvot, procent

Inkomster och utgifter för hushållen, löpande priser, miljarder kronor

	2021 Kv1	Förändring mot 2020 Kv1
Egentliga löner	515	2,6%
Sociala Avgifter, tillgång	104	3,7%
Driftsöverskott egna hem	11	-14,5%
Sammansatt förvärvsinkomst	27	-3,3%
Kapitalinkomster	58	-6,9%
Kapitalutgifter	10	-9,1%
Primärinkomstsaldo	706	1,6%
Transfereringsinkomster	239	4,2%
Sociala förmåner, tillgång	210	3,8%
Andra löpande transfereringar, tillgång	29	7,8%
Transfereringsutgifter	351	4,7%
Inkomst- och övr. löpande skatter	197	3,4%
Sociala Avgifter, användning	129	6,8%
Andra löpande transfereringar, användning	25	4,5%
Disponibel inkomst	594	0,8%

Fortsatt underskott i de offentliga finanserna

Finansiellt sparande för total offentlig förvaltning fortsatte visa underskott för årets första kvartal. Underskottet uppgick till cirka 33 mdkr. Helåret 2020 visade ett samlat underskott på 148 mdkr. Coronapandemin har haft en påtaglig effekt på offentliga finanser trots att Sverige ser ut att ha påverkats mindre än andra länder. Bedömningen är att coronarelaterade stödåtgärder hittills uppgått till 201 mdkr.

Till följd av stora statliga statsbidrag till kommuner och regioner redovisas en splittrad bild inom offentlig förvaltning årets första kvartal. Präglad av fortsatt höga utgifter till följd av pandemin redovisade staten ett relativt stort underskott. Samtidigt som kommuner och regioner redovisat överskott som ett resultat av högre statsbidrag. Kommuner och regioner redovisade tillsammans ett överskott med 32 mdkr första kvartalet.

Finansiellt sparande inom offentlig förvaltning, miljarder kronor (avrundat)

	Helår 2020	2021kv1
Offentlig förvaltning	-148,2	-32,9
Statlig förvaltning	-152,9	-63,0
Sociala trygghetsfonder	-10,1	-1,7
Kommuner	1,1	19,7
Regioner	13,8	12,2

Trots att det inte finns någon exakt siffra på hur mycket som har betalats ut i coronastöd är bedömningen att kostnaden för stödåtgärder uppgick till 30 mdkr första kvartalet i år. Motsvarande siffra för helåret

2020 var 171 mdkr. Under första kvartalet i år var olika stöd till kommuner och regioner dominerande. Medan tidigare stora stöd som korttidspermittering och sjuklön var lägre. Siffrorna bygger på en gemensam bedömning av SCB och Ekonomistyrningsverket.

Statens underskott var betydande av naturliga skäl till följd av de olika stödpaket som sju satts under pandemin samt relativt omfattande statsbidrag som betalats till kommuner och regioner. Underskottet summerade till 63 mdkr första kvartalet. Sparande försämrades med 40 mdkr jämfört med motsvarande kvartal förra året. Högre utgifter i form av omfattande statsbidrag till kommuner och regioner, utbetalda subventioner samt högre EU-avgifter bidrog mest.

Finansiellt sparande för sociala trygghetsfonder visade underskott sjunde kvartalet i rad. Under första kvartalet uppgick underskottet till 1,7 mdkr. Det var ett förbättrat sparande jämfört med motsvarande kvartal förra året då underskottet uppgick till 3,5 mdkr. Det mer beskedliga underskottet berodde på högre transfereringar från staten i form av ökning av både statlig och allmän ålderspensionsavgift. Däremot var fortsatt pensionsutbetalningarna högre än pensionsavgifterna.

Kommunerna redovisade ett relativt stort överskott första kvartalet. På samma sätt som för regionerna kan det tyckas märkligt att under pandemin och de utmaningar som kommunal och regional verksamhet ställts inför, redovisas överskott. Men det har sin förklaring i att statsbidrag, både de med koppling till pandemin och ordinarie statsbidrag, ofta betalas ut stötvis medan kostnader hos kommuner och regioner är mer utspridd över tid. Exempelvis kommer de att ha höga kostnader under lång tid framöver i spåren av pandemin.

Kommunernas överskott var 19,7 mdkr under första kvartalet. Det motsvarade ett förbättrat sparande med 14,5 mdkr jämfört med första kvartalet förra året. Det förbättrade sparandet berodde på högre skatteinkomster och betydligt högre statsbidrag samtidigt som utgifterna utvecklades mer beskedligt. Konsumtionsutgifterna steg mer måttligt med 2,3 mdkr och investeringarna var i paritet med förra året.

Regionerna visade samma bild som kommunerna, det vill säga ökade skatteinkomster och betydligt högre statsbidrag, vilket bidrog till ett förbättrat sparande jämfört med första kvartalet i fjol. Överskottet under första kvartalet blev 12,2 mdkr, vilket motsvarade en ökning med 7,1 mdkr. Investeringarna var i nivå med förra året medan konsumtionsutgifterna ökade med 7,5 mdkr vilket var mer än vanligt. Inom konsumtionsutgifterna var det främst köp av laboratorietjänster till följd av pandemin som var högt. Inköp av material såsom skyddsmaterial likaså. Även lönesumman var hög vilket bland annat berodde på aktiverade krislägesavtal inom vården.

Fortsatt stora utbetalningar av coronastöd

Förra året betalades det ut omfattande statliga stöd till företag, organisationer, hushåll, kommuner och regioner. Utbetalningarna fortsatte under årets första kvartal. Trots att det inte finns någon exakt siffra på hur mycket som har betalats ut är bedömningen att kostnaden för stödåtgärder uppgick till 30 mdkr första kvartalet i år. Motsvarande siffra för helåret 2020 var 171 mdkr.

Några av de stöd som presenterats har ingen fast prislapp. De beror helt enkelt på hur många som söker ersättning. Exempel på det är korttidspermittering, slopad karensdag, tillfälligt övertagande av sjuklön för staten, omställningsstöd och liknande. Andra stöd har ett maxbelopp men där nya tilläggsbeslut kan innebära ytterligare tillskott.

Påverkan på statens finanser

I pandemins inledning under första kvartalet förra året uppgick coronastöden till 7 mdkr. Andra kvartalet, när pandemin slog hårt mot samhället och ekonomin, ökade stöden till 66 mdkr. Där majoriteten var ersättning för korttidspermittering eller tillfällig nedsättning av arbetsgivar- och egenavgifter. Även under tredje kvartalet var kostnaderna för stödåtgärder höga och uppgick till 45 mdkr trots en minskad smittspridning under sommaren och tidig höst. En skillnad från tidigare kvartal var att det betalades ut betydande statsbidrag till kommuner och regioner. När smittspridningen återigen tog fart i en andra våg introducerades nya stöd medan andra förlängdes, vilket innebar en uppgång till 53 mdkr fjärde kvartalet.

Stöd fortsatte betalas ut under årets första kvartal, där olika stöd till kommuner och regioner var dominerande. Medan tidigare stora stöd såsom korttidspermittering och sjuklön var lägre. Siffrorna bygger på en gemensam bedömning av SCB och Ekonomistyrningsverket.

Coronastöd, uppskattad effekt på sparandet 2020kv1-2021kv1, mdkr

Typ av stöd	2020 Kv1	2020 Kv2	2020 Kv3	2020 Kv4	2020 Helåret	2021 Kv1
Korttidspermittering	0	-27	-3	-5	-35	-1
Nedsättning arbgiv/egenavgifter	-6	-21	-1	-1	-29	-2
Sjuklöner	-1	-9	-5	-3	-18	-2
Förstärkt arbetslöshetsförsäkring	0	-2	-4	-4	-10	-3
Kapitaltillskott till statliga bolag	0	0	-1	-6	-7	0
Omställnings/Omsättning sstöd	0	0	-3	-3	-6	-2
Extra EU-avgifter	0	-1	0	-4	-5	0
Karensavdrag	0	-1	-1	-1	-3	-1
Övriga stödåtgärder	0	-5	-3	-8	-16	-3
Total effekt på finansiellt sparande	-7	-66	-21	-35	-129	-14
Coronastödet "Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden"	0	0	-21	0	-21	0
Coronastödet "Bidrag till folkhälsa och sjukvård"	0	0	0	-10	-10	-9
Övriga coronastöd till kommuner och regioner	0	0	-3	-8	-11	-7
Påverkan på statens finanser	-7	-66	-45	-53	-171	-30

Bedömning och uppskattning av SCB och ESV

Stöd till kommuner och regioner betalas ut stötvis

Till följd av relativt omfattande statsbidrag till kommuner och regioner visade kommuner och regioner tillsammans ett överskott med 15 mdkr för helåret 2020 och 32 mdkr första kvartalet i år. Det kan tyckas märkligt med tanke på den rådande situationen. Men det bör poängteras att statsbidrag betalas ut stötvis medan extra kostnader i kommunernas och regionernas verksamhet är mer utspridd över tid. De kommer att ha höga kostnader framöver i spåren av pandemin.

Statsbidrag till kommuner och regioner konsolideras bort vid analys av total offentlig förvaltning. Under de senaste kvartalen har betydande utbetalningar av statsbidrag skett. Det påverkade statens finansiella sparande negativt, och samtidigt kommuner tillsammans med regioner positivt med motsvarande belopp.

Finns fortfarande osäkerheter i statistiken

Den direkta effekten av pandemins påverkan på offentliga finanser går inte att redovisa exakt. Det beror på att flera stöd betalas ut inom redan befintliga anslag på statsbudgeten eller inom den ordinarie verksamheten. De särskiljs inte. Likaså har inkomstskatterna minskat vilket är en indirekt effekt av pandemin. Men någon bedömning av indirekt påverkan går inte att göra. Det finns effekter som påverkat

inkomstskatterna både upp och ner. Dessutom går det inte att säga hur skatterna skulle ha utvecklats utan pandemin.

Internationella diskussioner om riktlinjer för hur olika stödåtgärder ska redovisas i nationalräkenskaperna pågår och kommer att pågå under en längre tid framöver. Riktlinjer för hur olika stödåtgärder ska redovisas kan komma att ändras med tiden och då kommer statistiken att revideras. SCB följer därför utvecklingen noga.

Avstämning

Avstämningar av första kvartalet 2021

För att redovisa ett entydigt resultat för BNP görs en avstämning av beräkningarna från produktions- och användningssidan. Det innebär att den ena sidan justeras nedåt och den andra sidan uppåt. Innan avstämningen, och alltså innan den slutliga restposten (skillnaden mellan produktions- och användningssidan) är klar, har beräkningsresultaten analyserats och eventuella bedömningskorrigeringar gjorts. Därefter görs en modellbaserad justering av beräkningen från produktionssidan för att ta hänsyn till förändringar i inputkoefficienten; det vill säga förbrukningens andel av produktionen. Justeringen skattas med stöd av data avseende ingående och utgående moms samt import och export som baseras på momsregistret. Därefter stäms produktions- och användningssidan av med samma belopp, med 50 procent på produktionssidan och 50 procent på användningssidan.

Efter bedömningskorrigeringen på produktionssidan gjorts, visade beräkningarna av fjärde kvartalet i utgångsläget en skillnad på 0,3 procentenheter mellan användning och tillförsel i ekonomin. De senaste tio åren har skillnaden i genomsnitt varit cirka 0,9 procentenheter. Före avstämning visade det statistiska underlaget en BNP-tillväxt från användningssidan på -0,3 procent medan produktionssidan visade en BNP-tillväxt på -0,6 procent, jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Detta ledde till en avstämd BNP på -0,5 procent.

I föregående års prisnivå var produktionen 4,6 mdkr lägre än användningen. I löpande priser var diskrepansen 5,3 mdkr. Med den ovan nämnda avstämningsprincipen på kvartal justerades användningssidan ned med 2,3 mdkr i fasta priser medan produktionssidan justerades upp med samma belopp. I löpande priser var det i utgångsläget en något större diskrepans mellan de två sidorna. En riktlinje vid avstämningen i löpande priser är att låta kvarvarande skillnader i restposten i löpande priser påverka de avstämnings som görs på produktionssidan och i synnerhet på industrins förädlingsvärden. Argumentet bygger på att det saknas information om insatsförbrukningens prisutveckling, och att detta leder till osäkerhet gällande prisutvecklingen av i synnerhet industrins förädlingsvärden. I praktiken innebär detta att avstämningsarna beslutas i flera steg. Först bestäms korrigeringsornas storlek och allokering i föregående års prisnivå och motsvarande korrigerings görs även i löpande priser. Återstående differens i löpande priser fördelas sedan ut på näringslivets förädlingsvärden. Sammanlagt justerades användningssidan ned med 2,3 mdkr i löpande priser och produktionssidan justerades upp med 3,0 mdkr.

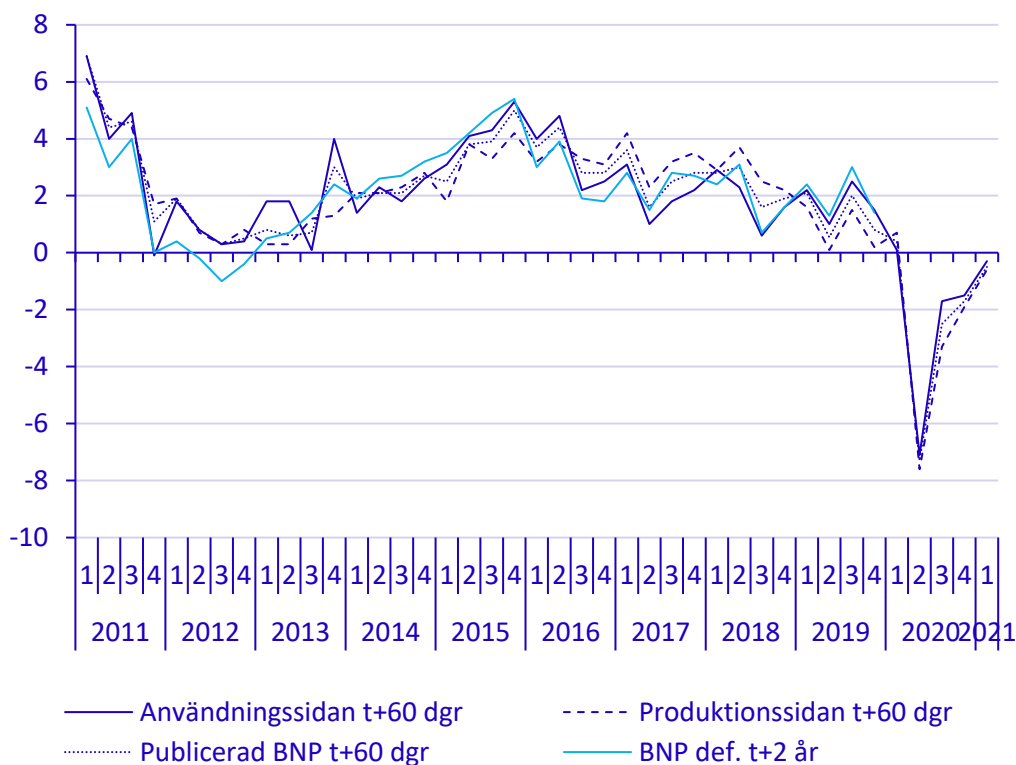
Vilka delar som har justerats samt storleken på korrigeringsarna framgår av tabellen nedan. Där syns även utvecklingstalen för försörjningsbalansens och produktionens olika delkomponenter, samt volymförändringen mellan den första sammanställningen i nationalräkenskapernas databas och det nu publicerade resultatet. Den första versionen innehåller beräkningar baserade på det primära underlaget med justeringar för definitionsskillnader mellan nationalräkenskaperna och primärmaterialet. I detta läge har eventuella kompletteringar eller korrigeringsarna av primärkällorna förts in, inklusive justeringen av produktionssidan. Den differens som kvarstår och som redovisas i tabellen är de avstämningskorrigeringsarna som har gjorts för att få beräkningarna från produktions- respektive användningssidan att visa samma BNP.

Avstämning första kvartalet 2021, faktisk volymutveckling samt i fasta (FP) och löpande priser (LP)

	Första	Publicerad	Förändring procentenhet	Korr mdkr FP	Korr mdkr LP
Hushållens konsumtionsutgifter	-1,2	-1,2	0,0	-	-
Offentliga konsumtionsutgifter	-0,3	-0,3	0,0	-	-
Fasta bruttoinvesteringar	-0,8	-0,8	0,0	-	-
Lager (effekt på BNP-förändring)	0,4	0,3	-0,1	-1,0	-1,0
Export varor	2,4	2,4	0,0		
Export tjänster	-3,8	-4,2	-0,4	-0,7	-0,7
Import varor	-6,3	6,3	0,0	-	-
Import tjänster	-11,7	-11,3	0,4	0,7	0,7
BNP från användningssidan	-0,3	-0,5	-0,2	-2,3	-2,3
Förädlingsvärde gruv- och tillv.industri	1,5	1,7	0,2	0,4	0,6
Förädlingsvärde övrig varuproduktion	-2,4	-2,2	0,2	0,3	0,4
Förädlingsvärde tjänsteproduktion	-0,7	-0,4	0,3	1,5	2,0
Förädlingsvärde off.myndigheter	-1,1	-1,1	0,0	-	-
Produktskatter och produktsubventioner	-0,5	-0,5	0,0	-	-
BNP från produktionssidan	-0,6	-0,5	0,1	2,3	3,0

Grafen nedan visar utvecklingen före avstämningsarna för BNP från produktionssidan respektive BNP från användningssidan. Utvecklingstalen som visas är de som resulterat från första beräkningen av respektive kvartal. I grafen visas också den avstämda BNP-utvecklingen från första publicering av respektive kvartal samt de definitiva beräkningarna som publiceras efter cirka två år. Från grafen kan till exempel utläsas att för 2019, det senaste året för vilket

definitiva årsberäkningarna publicerats, har BNP-utvecklingen reviderats upp samtliga kvartal, med mellan 0,4 och 0,8 procentenheter.

Extremvärden i säsongrensningen

En säsongrensad series utseende över tiden påverkas mycket av eventuella förekomster av extremvärden (så kallade outliers). En förekomst av ett extremvärde påverkar kraftigt det säsongrensade värdet för det kvartal där extremvärdet uppkommit, men även angränsande kvartal påverkas.

Under framförallt andra och tredje kvartalet 2020 har det förekommit extremvärden i många serier både vad gäller BNP och arbetsinsats. Säsongrensningen skapar diskrepanser mellan aggregat och dess beståndsdelar. För referensåret och efterföljande år fördelas därför diskrepansen för att uppnå summakonsistens. I beräkningen för de fyra senaste kvartalen (kv2 2020 – kv1 2021) har offentliga myndigheter undantagits från denna fördelning av diskrepansen, som en följd av att metoden bedömdes ge orimliga effekter på dessa serier. Det innebär med andra ord att summakonsistensen är bibehållen men att diskrepansen mellan BNP och huvudaggregaten samt mellan totala respektive sektorers timmar har lagts på andra sektorer.

Mer information om extremvärden 2018:1–2021:1 återfinns på www.scb.se/nr0103 under *Fördjupad information*. Information angående revideringar av de säsongrensade serierna återfinns i avsnittet *Revideringar*.

Revideringar

Revideringar av produkträkningarna (BNP)

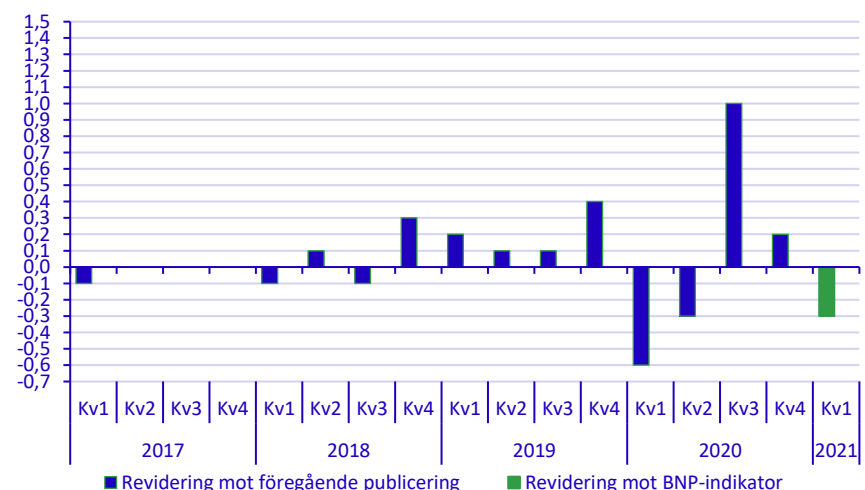
Vid publiceringen av första kvartalet 2021 redovisas även nya detaljerade årsberäkningar för år 2019 och kvartalen har därför anpassats till de nya årsnivåer som har fastställts. Det är i enlighet med nationalräkningarnas revideringspolicy. Kvartalen 2019 och 2020 har också reviderats som en följd av uppdaterade kvartalsunderlag för ett flertal områden. I följande avsnitt följer en mer detaljerad redogörelse för dessa revideringar.

I samband med denna publicering har även referensåret för kvartalsserien uppdaterats från år 2019 till år 2020.

I diagrammet nedan redovisas reviderad volymutveckling för säsongrensad BNP enligt denna publicering jämfört med publiceringen i februari, från första kvartalet 2017 till fjärde kvartalet 2020. För första kvartalet 2021 görs också en jämförelse med BNP-indikatorn som publicerades i början av maj.

Revidering säsongrensad BNP-utveckling vid publiceringen i maj 2021 jämfört med publiceringen i februari 2021, procentenheter. Revidering av BNP-indikatorns preliminära utfall i grönt

Procentenheter

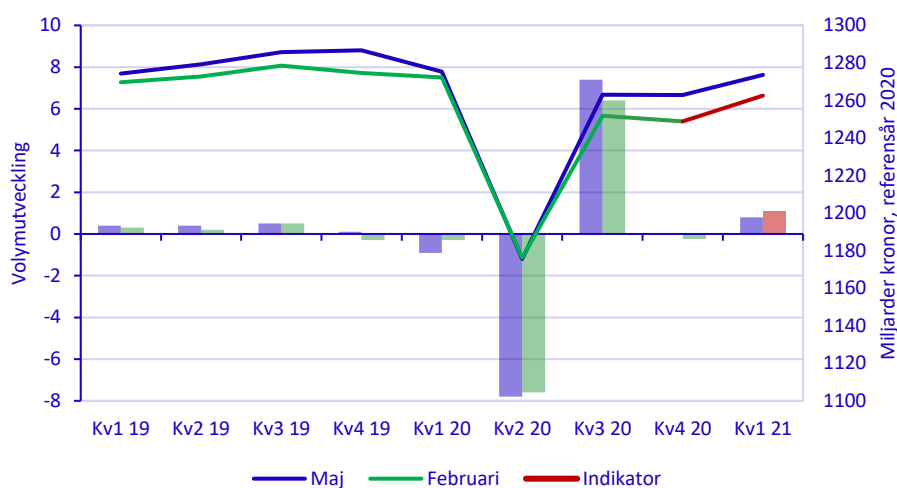

De säsongrensade serierna har reviderats både till följd av revideringar i faktiska tal men även som en konsekvens av uppdaterade skattningar av säsongkomponenter. För

beräkningen av framförallt andra och tredje kvartalet 2020 har det förekommit extremvärden i ett flertal serier. I och med beräkningen av nya kvartal och revidering av kvartalen 2020 ändras i vissa fall säsongrensingsmodellernas tolkning av dessa extremvärden på ett sätt som ger upphov till revideringar utöver förändringar i faktiska tal. I diagrammet nedan framgår den säsongrensade BNP-utvecklingen vid nuvarande och föregående publiceringstillfälle.

Säsongrensad BNP-utveckling vid olika publiceringstillfällen

Volymförändring i procent jämfört med föregående kvartal respektive kvartalsvärden i miljarder kronor. Säsongrensats och mätt i fasta priser referensår 2020. Februarinivån har kedjats till referensår 2020 för att möjliggöra en jämförelse med nuvarande publicering.

Revideringar av kvartalen 2019

Kvartalen 2019 har anpassats till de nya nivåer som fastställts i årsberäkningen. För flera områden, däribland näringslivets förädlingsvärden, gäller i allmänhet att de källor som används i de preliminära beräkningarna ersätts i den definitiva årsberäkningen. Jämfört med tidigare publicering har BNP-tillväxten för helåret reviderats upp med 0,6 procentenheter till 2,0 procent. Att BNP-tillväxten för helåret nu är högre förklaras främst av revideringar av fasta bruttoinvesteringar.

Anpassning av kvartalsserierna till en reviderade årsnivå sker genom en statistisk metod, kallad benchmark, vars syfte är att behålla tidsseriens egenskaper när den anpassas till en ny nivå.

Volymutvecklingen för första kvartalet har höjts med 0,4 procentenheter, det andra kvartalet med 0,6, det tredje kvartalet med 0,8 och det fjärde kvartalet med 0,7. De nuvarande utvecklingstalen samt storleken på revideringarna syns i tabellerna nedan.

Försörjningsbalansen

Publicerad volymutveckling kvartalen 2019 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering

	Volymutveckling, procent					Revidering (nuvarande - föregående), procentenheter				
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår
BNP	2,4	1,3	3,0	1,4	2,0	0,4	0,6	0,8	0,7	0,6
Hushållens konsumtion (inkl HIO)	-0,2	0,1	1,7	1,4	0,7	-0,7	-0,5	-0,1	-0,5	-0,5
Offentlig konsumtion	1,9	-1,4	1,0	-0,3	0,3	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0
Fast bruttoinvestering	-0,4	-4,7	1,0	2,9	-0,3	1,9	2,7	2,8	3,4	2,7
Lagerinvestering*	0,5	-0,1	0,0	-0,8	-0,1	0,2	0,0	0,2	-0,3	0,0
Export	6,5	8,2	8,4	1,3	6,0	0,8	1,2	0,4	2,2	1,1
-varor	5,0	3,4	5,4	1,0	3,6	1,5	2,0	0,6	3,2	1,9
-tjänster	10,3	20,9	15,8	2,0	11,8	-1,1	-1,2	-0,2	-0,2	-0,7
Import	3,0	2,4	4,7	-1,2	2,1	0,7	0,8	0,3	1,5	0,8
-varor	1,3	-1,0	3,9	-2,5	0,3	0,9	1,1	0,6	1,9	1,1
-tjänster	6,8	10,5	6,6	1,7	6,2	0,1	0,1	-0,3	0,6	0,1

*Lagerinvesteringar redovisas som bidrag till BNP-utvecklingen

Produktionssidans revideringar framgår i tabellen nedan.

BNP från produktionssidan

Publicerad volymutveckling kvartalen 2019 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering, kalenderkorrigerade värden (för helåret utveckling i faktiska tal)

	Volymutveckling kalenderkorrigerad, procent					Revidering (nuvarande - föregående), procentenheter				
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår
BNP	2,4	1,7	2,6	1,4	2,0	0,4	0,5	0,8	0,7	0,6
Därav										
Varuproducenter	0,7	0,6	1,8	-0,8	0,5	-0,9	-1,4	-1,3	-0,9	-1,1
Tjänsteproducenter	4,2	3,6	4,2	2,8	3,7	1,3	1,7	1,9	1,8	1,7
Offentliga myndigheter	1,4	0,5	-0,1	-0,7	0,3	-0,1	-0,1	0,0	-0,3	-0,1
FV HIO	1,7	0,8	-0,4	0,6	0,7	-0,3	-0,6	-0,7	-0,7	-0,6
Produktskatter	0,5	-1,4	1,6	3,2	1,0	1,2	1,0	1,2	1,1	1,1
Produktsubventioner	6,3	-4,1	-7,0	-11,5	-4,2	-1,0	-0,4	0,9	0,3	0,0

Revideringar av kvartalen 2020

Kvartalen 2020 har räknats om utifrån de nya nivåer som fastställts i årsberäkningarna för 2019 och de revideringar som skett kvartalen 2020 beror till stor del på dessa förändringar. I de fall det funnits ny eller reviderad primärdata tillgänglig har denna införts på kvartalen 2020. Följande avsnitt fokuserar främst på de förändringar som inte beror direkt på de reviderade nivåerna från årsberäkningarna av 2019.

Tabellen nedan innehåller respektive komponents bidrag till försörjningsbalansen, vid denna samt föregående publicering.

BNP-bidrag för kvartalen 2020 vid publiceringarna i maj, augusti, november, februari 2020 och maj 2021 faktiska tal

	Publicerings- tillfälle	Hushållens konsumtion*	Offentlig konsumtion	Fasta brutto- investeringar	Lager**	Export-netto	BNP
Kv 1	maj-20	-0,2	-0,2	-0,1	-1,5	2,3	0,4
Kv 1	aug-20	-0,3	0,0	0,2	-1,5	2,2	0,7
Kv 1	nov-20	-0,3	-0,1	0,1	-1,5	2,4	0,6
Kv 1	feb-21	-0,4	-0,2	0,2	-1,4	2,0	0,3
Kv 1	maj-21	-0,3	-0,2	0,1	-1,5	2,1	0,2
Kv 2	aug-20	-3,9	-0,2	-1,3	-1,0	-0,8	-7,3
Kv 2	nov-20	-4,1	-0,2	-1,4	-0,8	-0,6	-7,1
Kv 2	feb-21	-4,0	-0,2	-0,2	-0,7	-2,2	-7,3
Kv 2	maj-21	-4,2	-0,2	-0,4	-0,6	-2,2	-7,7
Kv 3	nov-20	-1,9	0,0	-0,1	-0,1	-0,4	-2,5
Kv 3	feb-21	-2,0	-0,1	0,3	0,0	-0,5	-2,4
Kv 3	maj-21	-2,1	-0,2	0,2	0,4	-0,1	-1,9
Kv 4	feb-21	-2,0	0,0	0,2	-0,9	0,9	-1,7
Kv 4	maj-21	-1,9	0,0	-0,4	-0,7	1,3	-1,5

* hushållen inkl HIO

** lagerinvesteringarnas bidrag till BNP-utvecklingen

Första kvartalet revideras ned med 0,1 procentenheter, främst som en följd av nedreviderade fasta bruttoinvesteringar och lager. Även andra kvartalet har reviderats nedåt, dels som en följd av nedreviderade fasta bruttoinvesteringar men också på grund av en lägre skattad hushållskonsumtion. Det tredje kvartalet har däremot reviderats upp med 0,3 procentenheter, framförallt som en följd av uppreviderade lagerinvesteringar och en högre varuexport. Slutligen har det fjärde kvartalet reviderats upp med 0,2 procentenheter. Det är framförallt en konsekvens av uppreviderade exportskattningar av både varor och tjänster samt uppreviderade lagerinvesteringar.

Lagerinvesteringarna har reviderats ned marginellt för det första kvartalet men upp för de nästkommande tre kvartalen. Det är framförallt till följd av att revideringar har gjorts för *industrins lager* och för *varuhandelns lager*. Därutöver har även mindre revideringar gjorts i *areella lager*. **Hushållskonsumtionen** har reviderats ned för samtliga kvartal med undantag för fjärde kvartalet som i princip är oförändrat, vilket framförallt är en följd av reviderade källor, framförallt omsättningsstatistiken. Därutöver har även ändringar skett i inkvarteringsstatistiken och statistik kring livsmedelsmoms. De **fasta bruttoinvesteringarna** har reviderats ned för samtliga kvartal som en följd av ett flertal revideringar i ett antal källor. Utvecklingstalen påverkas också i

viss omfattning av baseffekter som en följd av årsrevideringarna för 2019. För det fjärde kvartalet har därutöver nedrevidering gjorts som en följd av uppdaterat underlag från *Investeringsenkäten* där ett fel har korrigerats gällande tillverkningsindustrins investeringar. **Offentlig konsumtion** har reviderats upp marginellt för första och ned för tredje kvartalet. Det är en följd av bland annat i underlaget *Räkenskapsammandraget steg 1* som nu är fullständigt samt ett antal mindre revideringar i volymindex.

Utrikeshandeln har reviderats för samtliga kvartal på både export- och importsidan. Exporten har reviderats upp samtliga kvartal och där är det framförallt varorna som har reviderats upp medan tjänsterna har reviderats ned med undantag för sista kvartalet där tjänsteexporten revideras upp. Importen revideras upp för samtliga kvartal med undantag för det andra kvartalet där en mindre nedrevidering har gjorts. Orsaken till revideringarna inom utrikeshandeln är på tjänstesidan reviderade statistik från undersökningen *Utrikeshandel med tjänster* och på varusidan reviderad statistik från undersökningen *Utrikeshandel med varor*.

I tabellen nedan redovisas dels volymutveckling för försörjningsbalansens komponenter vid denna publicering samt skillnaden i procentenheter jämfört med publiceringen i februari.

Publicerad volymutveckling första kvartalet 2020 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering

	Volymutveckling, procent					Revidering (nuvarande - föregående), procentenheter				
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår
BNP	0,2	-7,7	-1,9	-1,5	-2,8	-0,1	-0,4	0,5	0,2	0,0
Hushållens konsumtion (inkl HIO)	-0,7	-9,4	-4,5	-4,5	-4,8	-0,1	-0,4	-0,3	0,0	-0,1
Offentlig konsumtion	-0,6	-1,0	-0,8	0,2	-0,5	0,1	0,0	-0,2	0,0	0,0
Fast bruttoinvestering	0,3	-1,6	0,9	-1,3	-0,5	-0,6	-0,9	-0,4	-2,2	-1,1
Lagerinvestering*	-1,5	-0,6	0,4	-0,6	-0,6	-0,1	0,1	0,4	0,3	0,2
Export	2,7	-17,1	-7,4	3,5	-4,6	0,3	0,2	0,3	1,5	0,6
'-varor	4,7	-13,8	-1,5	5,8	-1,2	0,6	0,8	1,2	1,3	1,0
'-tjänster	-2,2	-24,7	-20,2	-2,0	-12,5	-0,6	-1,2	-1,7	1,6	-0,5
Import	-1,8	-14,2	-7,1	0,3	-5,7	0,2	-0,1	0,1	0,3	0,2
'-varor	-2,6	-13,3	-3,0	2,7	-4,0	0,4	-0,1	0,0	0,8	0,3
'-tjänster	-0,1	-16,2	-15,2	-4,5	-9,1	-0,3	-0,1	0,3	-0,6	-0,1

* Lagerinvesteringar redovisas som bidrag till BNP-Utvecklingen

Produktionssidan har även den reviderats till följd av att uppdaterade underlag tagits in i beräkningarna. Storleken på revideringarna syns i tabellen nedan. Såväl varuproduktionen har reviderats ned för de första två kvartalen med 0,4 respektive 1,2

procent och upp de två sista kvartalen med 0,1 procentenheter för båda kvartalen. Det är framförallt en följd av reviderade uppgifter från *Produktionsvärdeindex*.

Tjänsteproduktionen har reviderats ned med 0,2 respektive 0,1 procentenheter de första två kvartalen och sedan upp med 1,6 respektive 0,1 procentenheter de sista två kvartalen. Det är framförallt en följd av reviderade uppgifter från *Produktionsvärdeindex*.

Förädlingsvärdet inom offentliga myndigheter har reviderats ned marginellt för det tredje kvartalet med 0,1 procentenheter och upp 0,2 procent det fjärde kvartalet. Det är en följd av bland annat i underlaget *Räkenskapssammandraget steg 1* som nu är fullständigt samt ett antal mindre revideringar i volymindex.

Förädlingsvärdet inom hushållens icke-vinstdrivande organisationer har reviderats upp samtliga fyra kvartal. Det är framförallt en konsekvens av baseffekter som en följd av reviderade årsnivåer för 2019 i den detaljerade årsberäkningen.

Produktsubventionerna har reviderats upp första och andra kvartalet med 1,0 respektive 0,4 procentenheter och ned de två sista med 1,2 respektive 0,2 procentenheter. Produktskatterna har reviderats upp för första kvartalet med 0,7 procentenheter, ned det andra och tredje med 0,6 respektive 1,9 procentenheter och slutligen upp med 1,3 procentenheter det sista kvartalet. Det är dels en konsekvens av reviderade momsavgifter från ESV. Därutöver har revideringar skett för spelskatt, också enligt uppgifter från ESV. Slutligen har mindre revideringar gjorts som en följd av justeringar för utdelningar från offentliga bolag.

BNP från produktionssidan

Publicerad volymutveckling första kvartalet 2020 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering, kalenderkorrigerade värden

	Volymutveckling kalenderkorrigerad, procent					Revidering (nuvarande - föregående), procentenheter				
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår
BNP	0,2	-8,1	-1,9	-1,9	-3,0	-0,1	-0,4	0,5	0,2	0,1
Därav										
Varuproducenter	0,6	-12,8	-0,7	-0,9	-3,6	-0,4	-1,2	0,1	0,1	-0,4
Tjänsteproducenter	0,4	-9,0	-2,0	-2,9	-3,5	-0,2	-0,1	1,6	0,1	0,3
Offentliga myndigheter	-1,0	-4,0	-1,5	-2,3	-2,2	0,0	0,0	-0,1	0,2	0,0
FV HIO	0,1	-7,6	-3,4	-2,9	-3,6	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3
Produktskatter	0,6	-1,1	-3,6	0,3	-0,9	0,7	-0,6	-1,9	1,3	-0,1
Produktsubventioner	0,4	-2,2	-2,9	-3,2	-1,9	1,0	0,4	-1,2	-0,2	0,0

Revideringar av sektorräkenskaperna

Vid denna publicering har sektorräkenskaperna reviderats från första kvartalet 2019 till och med fjärde kvartalet 2020. Kvartalen 2019 har reviderats till följd av nya årsvärden för 2019.

I samband med kvartalsberäkningen första kvartalet 2021 har kvartalen för 2020 reviderats inom sektorräkenskaperna till följd av att förbättrade underlag för beräkningarna har blivit tillgängliga.

Inom finansiella bolagssektorn har delsektorn Andra finansförmedlare utökats till att också innehålla Bostadskreditinstitut från första kvartalet 2019 och framåt till följd av att uppgifter har blivit tillgängliga.

Revidering av de offentliga finanserna

Samtliga kvartal 2020 har reviderats upp. Helåret 2020 reviderades upp med 17,7 mdkr jämfört med publicerade uppgifter i februari. Det var framför allt inkomstskatter som reviderades, upp med 15,4 mdkr. Varav inkomstskatter till staten med 11,7 mdkr och till kommuner och regioner tillsammans med 3,7 mdkr. Offentlig förvaltning redovisade ett samlat underskott på cirka 148 mdkr år 2020.

År 2019 har reviderats ner med 1,1 mdkr till följd av genomförd årsberäkning som sker på mer detaljerad nivå jämfört med ordinarie kvartalsberäkningar. Det var framför allt statens sparande som reviderats ner till följd av uppreviderade utgifter. Finansiellt sparande för total offentlig förvaltning visade ett överskott 2019 på cirka 29 mdkr.

Tidsserie BNP-revideringar

I tabellen nedan redovisas BNP-utvecklingen för de olika kvartalen vid respektive beräkningstillfälle.

Publicerad faktisk volymutveckling för BNP vid olika beräkningstillfällen, första kvartalet 2019 till fjärde kvartalet 2020

År	Beräknings- tidpunkt	Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4
2019	2019 maj	2,1			
	2019 juli	2,1	0,9		
	2019 sep	1,7	0,6		
	2019 nov	1,4	0,5	2,0	
	2020 feb	1,4	0,5	2,3	0,8
	2020 maj	1,8	0,6	2,1	0,5
	2020 aug	1,8	0,6	2,1	0,7
	2020 nov	1,8	0,5	2,3	0,8
	2021 feb	2,0	0,7	2,2	0,7
	2021 maj	2,4	1,3	3,0	1,4
2020	2020 maj	0,4			
	2020 aug	0,7	-7,3		
	2020 nov	0,6	-7,1	-2,5	
	2021 feb	0,3	-7,3	-2,4	-1,7
	2021 maj	0,2	-7,7	-1,9	-1,5

Detaljerad årsberäkning 2019

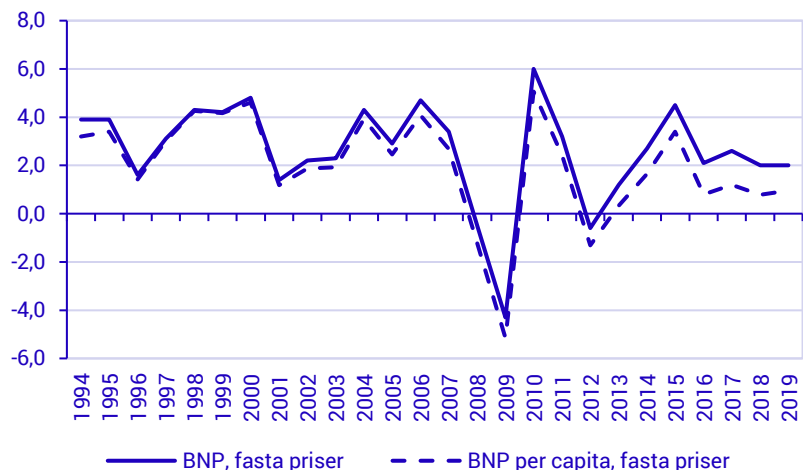
BNP växte med 2 procent 2019

Sveriges BNP-tillväxt dämpades helåret 2019 på 2,0 procent. Det var samma tillväxttakt som 2018. Exporten växte starkt och gav det största bidraget till BNP-tillväxten. Såväl hushållskonsumtionen som den offentliga konsumtionen utvecklades svagt positivt medan de fasta bruttoinvesteringarna utveckling backade.

De årliga räkenskaperna, vilka publiceras 17 månader efter referensåret, bygger i flera avseenden på mer fullständig och detaljerad statistik än den statistik som finns tillgänglig för kvartalsberäkningarna, vilka publiceras två månader efter utgången av referenskvartalet.

År 2019 ökade BNP i fasta priser med 2,0 procent jämfört med året innan. Tillväxten reviderades därmed upp med 0,6 procentenheter jämfört med den senaste versionen av de preliminära kvartalsvisa beräkningarna. Folkmängden i Sverige ökade mellan åren 2018 och 2019 med 1,0 procent, vilket gjorde att tillväxten i BNP per capita i fasta priser stannade på 1,0 procent.

BNP och BNP per capita i fasta priser, volymförändring procent

Tjänsteexporten bidrog mest

År 2019 dämpades den inhemska efterfrågan jämfört med 2018, vilket till störst del berodde på minskade bruttoinvesteringar men även en dämpad hushållskonsumtion. Exporten utvecklades däremot kraftigt och lyfte den totala efterfrågan. Det var framför allt tjänsteexporten, där bland annat IT-tjänster ökade starkt, som bidrog till uppgången.

Varuexporten bidrog också positivt men i något lägre utsträckning jämfört med i fjol. Uppgången i varuexporten förklaras främst av ökad export av farmaceutiska basprodukter. Även importen fortsatte upp men utvecklades svagare än exporten vilket bidrog till att nettoexporten ökade kraftigt.

Hushållskonsumtionen dämpades jämfört med föregående år. Det var framför allt ökad konsumtion från utländska besökare i Sverige och minskad svensk konsumtion i utlandet som höll tillbaka utvecklingen. Konsumtionen av rekreation och kultur ökade däremot och drog upp den totala konsumtionen. Även de offentliga konsumtionsutgifterna dämpades jämfört med 2018. De kommunala myndigheternas konsumtion ökade medan de statliga myndigheternas konsumtion minskade. De fasta bruttoinvesteringarna minskade vilket till störst del förklaras av minskade investeringar i nybyggda flerbostadshus samt forskning och utveckling.

Försörjningsbalans 2019, löpande priser miljarder kronor och volymförändring procent

	Löpande priser mdkr	Volymutveckling procent
Hushållens konsumtionsutgifter inkl. HIO	2 269	0,7
Offentliga konsumtionsutgifter	1 300	0,3
Bruttoinvesteringar	1 269	-0,8
Inhemsk efterfrågan	4 838	0,2
Export	2 414	6,0
Total efterfrågan	7 252	2,0
Import	2 203	2,1
Nettoexport	211	80,7
BNP	5 050	2,0

Stark tjänsteproduktion

Förädlingsvärdet i näringslivet ökade med 2,6 procent i volym 2019 jämfört med året innan. De varuproducerande branscherna ökade med 0,5 procent medan uppgången i de tjänsteproducerande branscherna var 3,7 procent. Förädlingsvärdet i offentliga myndigheter steg med 0,2 procent. Totalt förädlingsvärde i näringslivet 2019 var 3 522 mdkr i löpande priser.

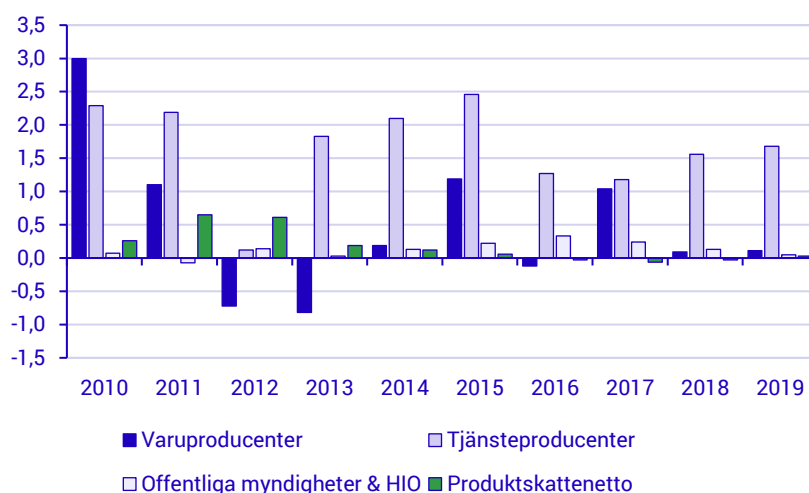
BNP från produktionssidan beräknas som summan av förädlingsvärden till baspris i näringslivet, offentliga myndigheter och hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO), plus nettot av produktskatter och produktsubventioner (produktskattenettot).

Som diagrammet nedan visar följer 2019 trenden de senaste åren med starkare bidrag till BNP-tillväxten från förädlingsvärdet i de tjänsteproducerande branscherna än från förädlingsvärdet i de varuproducerande branscherna. År 2010 utgjorde ett undantag. De tjänsteproducerande branscherna utgör nästan dubbelt så stor andel av BNP som de varuproducerande branscherna.

Bland de varuproducerande branscherna bidrog de energiproducerande branscherna till att lyfta tillväxten i näringslivets förädlingsvärde. Bidraget var 0,3. Samtidigt drog sjunkande förädlingsvärden i gruv- och tillverkningsindustrin samt i byggbranschen ner utvecklingen med 0,2 respektive 0,1 procentenheter.

Bland de tjänsteproducerande branscherna bidrog branschen för dataprogrammeringstjänster samt branschen för fastigheter starkt till utvecklingen. De privata vård- och omsorgsbranscherna samt branschen för uthyrning och leasing bidrog dock negativt.

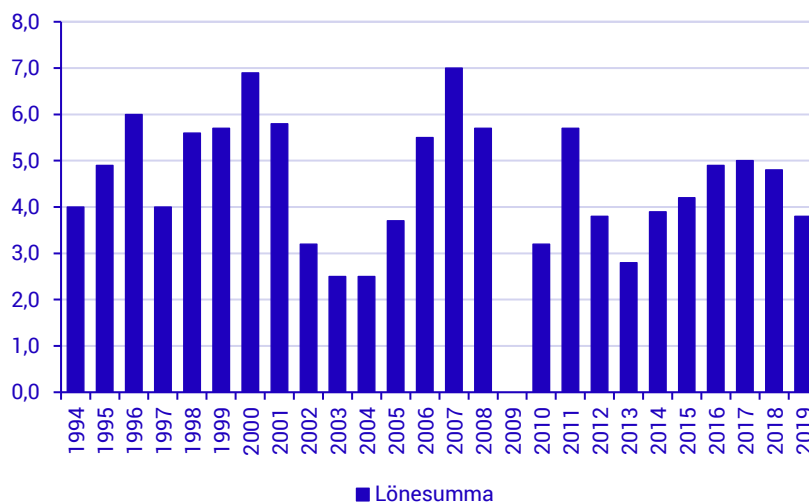
Produktionssidans bidrag till BNP:s volymförändring procentenheter

Totala lönesumman ökade med 3,8 procent

Den totala lönesumman i svensk ekonomi var 1 995 mdkr år 2019. Uppgången jämfört med 2018 var 3,8 procent.

Total lönesumma i hela ekonomin, volymförändring (procent)

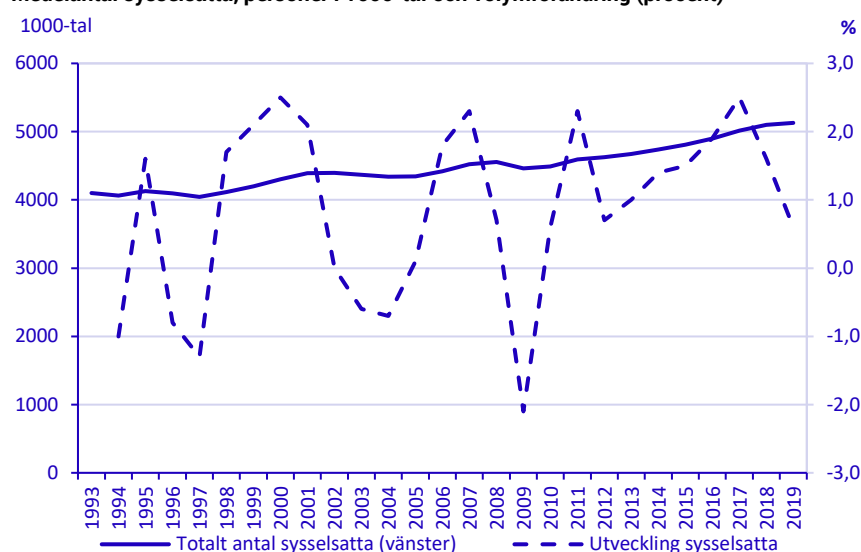

Den totala lönesumman i näringslivet ökade med 4,2 procent till 1 430 mdkr.

I tjänste- respektive varuproducerande branscherna steg lönesummorna med 4,5 respektive 3,5 procent. De offentliga myndigheterna hade den svagaste utvecklingen med 3,1 procent. De kollektiva avgifterna för hela ekonomin var 400 mdkr, vilket var en ökning med 3,1 procent. Löneskatterna steg med 3,0 procent till 466 mdkr.

Antalet sysselsatta i hela ekonomin fortsatte att öka under 2019. Uppgången på 0,6 procent var dock en svagare ökningstakt än de närmast föregående åren. Antalet arbetade timmar minskade med 0,3 procent. Det var första gången sedan 2012 som utvecklingen var negativ och medelarbetstiden föll med 0,9 procent.

Medelantal sysselsatta, personer i 1000-tal och volymförändring (procent)

I näringslivet steg antalet sysselsatta med 0,5 procent 2019. Bakom ökningen stod tjänstebanscherorna där antalet sysselsatta steg med 0,8 procent, samtidigt som antalet sysselsatta inom de varuproducerande branscherna var oförändrat. Antalet arbetade timmar i näringslivet var oförändrade jämfört med 2018. Inom tjänstebanscherorna ökade antalet arbetade timmar med 0,1 procent medan de minskade med 0,2 procent i varubanscherorna. I de offentliga myndigheterna steg sysselsättningen med 0,7 procent.

Arbetsproduktiviteten inom näringslivet steg med 2,6 procent. Tjänstebanscherornas arbetsproduktivitet ökade med 3,6 procent och varubanscherornas med 0,6 procent.

Jämförelse av BNP vid olika beräkningstillfällen

Genom åren har nationalräkenskapernas tidsserier setts över ett flertal gånger. Uppdateringar av regelverket har gjorts på internationell nivå och nationellt har nationalräkenskaperna genom åren fått tillgång till nya källor. Ibland har källstatistiken förändrats och därmed givit upphov till tidsseriebrott. Allt detta gör att tidsseriernas nivåer och utvecklingstal revideras över tid. Den allra första preliminära

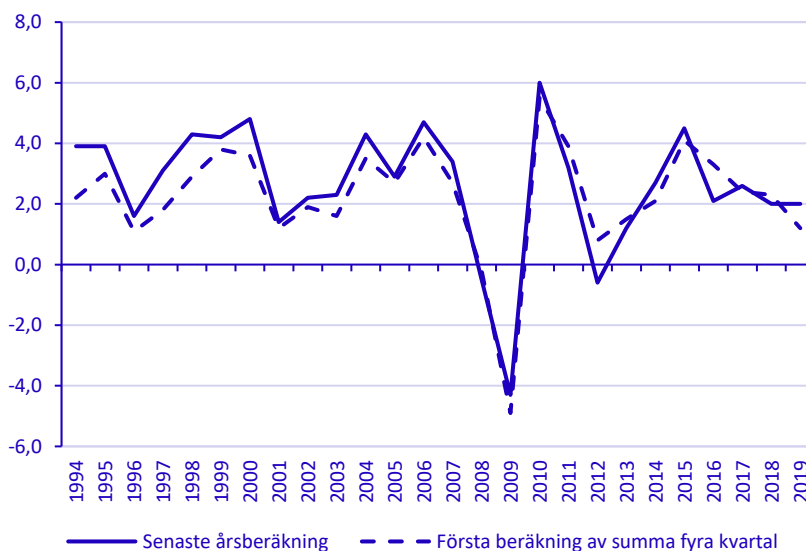
beräkningen för ett helår utgörs av summan av de fyra ingående kvartalen i året och baseras därmed på kvartalsstatistik.

Värdet på BNP i löpande pris år 2019 har höjts från 5 026 mdkr vid första preliminära beräkningen till 5 050 mdkr vid den nu publicerade årsberäkningen. Det är en upprevidering med 24 mdkr. Volymutvecklingen, dvs. BNP-tillväxten, för år 2019 har justerats upp med 0,8 procentenheter till 2,0 procent. BNP-deflatorn har sänkts från 102,7 till 102,5.

De största revideringarna från den allra första till den sista publiceringen härstammar från hushållens konsumtionsutgifter, men även från utrikeshandeln samt de fasta bruttoinvesteringarna. Orsaken till detta är både en effekt av de översyner som genomförts för åren innan, men även av skillnader i metod och underlag mellan kvartals- och årsberäkningarna.

Kvartalsberäkningarna enligt den första beräkningen gav en underskattning av den utveckling som senare har beräknats med hjälp av årsdata även för åren 1994-2007, 2009-2010, 2014-2015 samt för år 2017. Den genomsnittliga revideringen av BNP-utvecklingen ligger på 0,4 procentenheter 1993-2019.

BNP enligt den senaste årsberäkningen och första beräkningen av summa fyra kvartal, volymförändring procent

Sveriges finansiella sparande ökade under 2019

Det finansiella sparandet för Sveriges totala ekonomi uppgick till 261 mdkr under 2019 vilket var en ökning med 138 mdkr jämfört med 2018 då finansiellt sparande var 123 mdkr.

Det finansiella sparandet för Sveriges totala ekonomi motsvarar de inhemska sektorernas nettolånebehov mot utlandet. Utrikessaldot för

varor och tjänster var 211 mdkr kronor under 2019 vilket tillsammans med primärinkomstsaldot och saldot av de sekundära inkomsterna gav en bytesbalans på 262 mdkr. Det finansiella sparandet, dvs. efter tillägg av kapitaltransferringar och anskaffning minus avyttring och kontrakt, leasingavtal och licenser, var 261 mdkr.

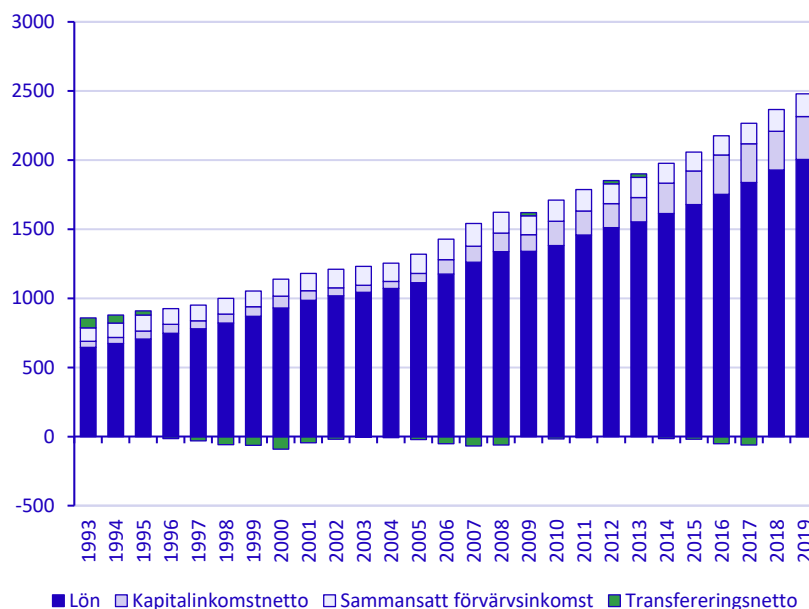
Finansiellt sparande per sektor, löpande priser (miljarder kronor)

Sektor	2016	2017	2018	2019
S11 Icke finansiella bolag	-171	-143	-155	-119
S12 Finansiella bolag	9	17	-6	30
S121-123 Monetära finansinstitut	-26	-30	-50	-17
S124-127 Andra finansiella bolag	12	25	19	53
S128+129 Försäkringsbolag och pensionsinstitut	23	23	25	-6
S13 Offentlig förvaltning	44	66	40	29
S14 Hushåll	209	183	239	317
S15 HIO	13	5	5	4
Samtliga inhemska sektorer	104	128	123	261

Hushållens⁶ disponibla inkomst ökade mer än hushållens konsumtion

Hushållens disponibla inkomster var 2 374 mdkr 2019, vilket var en ökning med 4,7 procent i löpande priser. Den reala disponibla inkomsten netto ökade med 2,6 procent jämfört med 2018.

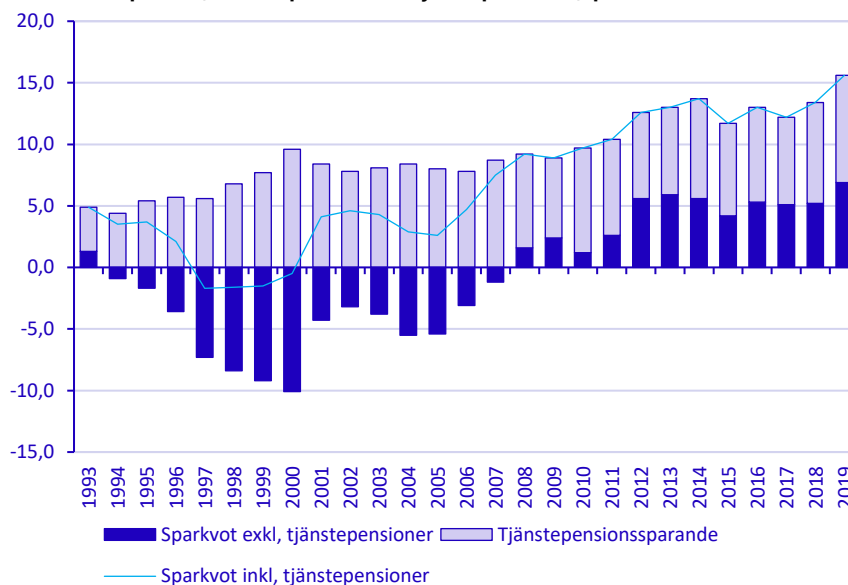
Komponenter i hushållens disponibla inkomster, löpande priser (miljarder kronor)

⁶ Alla uppgifter i denna text avser endast de egentliga hushållen, sektor 14. Denna sektor inkluderar inte HIO som finns som en egen sektor, S15. Internationellt ingår ofta S15 (HIO) tillsammans med S14 vid jämförelser av variabler för hushållen.

Hushållens utgifter för inkomstskatter var 736 mdkr under 2019 vilket var en ökning med 0,2 procent i löpande priser jämfört med 2018. Sparandet var 408 mdkr under 2019 vilket innebär att sparkvoten uppgick till 15,6 procent. Jämfört med 2018 ökade sparkvoten med 2,2 procentenheter. Ökningen i sparande beror på att den disponibla inkomsten ökade mer än konsumtionen.

Hushållens sparkvot, inkl. respektive exkl. tjänstepensioner, procent

Det finansiella sparandet under 2019 uppgick till 317 mdkr vilket resulterade i en finansiell sparkvot på 12,1 procent.

Förbättrat sparande för bolagssektorerna

Icke-finansiella bolag uppvisade ett negativt finansiellt sparande på -119 mdkr under 2019. Det var en förbättring mot 2018 då det finansiella sparandet uppgick till -155 mdkr.

De finansiella bolagens finansiella sparande var 30 mdkr under 2019, vilket var en ökning med drygt 36 mdkr jämfört med 2018 då det finansiella sparandet var -6 mdkr. Under 2019 visade de monetära finansinstituten ett underskott i finansiellt sparande på 17 mdkr andra finansiella bolag ett överskott på 53 mdkr och försäkringsbolag och pensionsinstitut ett underskott på 6 mdkr.

Minskat överskott i offentlig förvaltning

Överskottet i Offentlig förvaltning år 2019 uppgick till 29 mdkr vilket motsvarade 0,6 procent av BNP. Det var en minskning med 11 mdkr jämfört med föregående år. Orsaken till minskningen var kommunernas ökade underskott.

Offentliga förvaltningens finansiella sparande per delsektor, nivå och förändring i löpande priser (miljarder kronor)

	2018	2019	Utveckling*
Total offentlig förvaltning	40	29	-11
Statlig förvaltning	66	68	2
Sociala trygghetsfonder	7	6	-0
Kommunal förvaltning	-33	-45	-13
...varav kommuner	-21	-33	-12
...varav regioner	-12	-12	-1

* Uppgifterna i tabellen är avrundade vilket även gäller utvecklingen mellan åren. Det gör att utvecklingen kan skilja med en miljard, upp eller ner, jämfört med beräknad utveckling baserat på årssiffrorna

På inkomstsidan uppgick totala skatter, såsom de definieras enligt skattekvotsbegreppet där obligatoriska skatter och sociala avgifter ingår, till 2 163 mdkr år 2019. Det motsvarade 43 procent av BNP. Det var 49 mdkr mer än föregående år. På utgiftssidan uppgick konsumtionsutgifterna, myndigheternas utgifter för sin verksamhet, till 1 300 mdkr, det vill säga 26 procent av BNP. Konsumtionsutgifterna ökade med 42 mdkr jämfört med år 2018 vilket motsvarade en ökning med 3,4 procent.

I likhet med föregående år redovisade den statliga förvaltningen ett lite större överskott vilket främst var ett resultat av ökade skatteinkomster. Sociala trygghetsfonder redovisade ett finansiellt sparande i balans. Däremot var pensionsutbetalningarna högre än pensionsavgifterna. Underskottet för kommunerna tilltog under året till följd av att ökningstakten för skatter och statsbidrag avtog medan konsumtionsutgifterna fortsatte öka. Likaså ökade investeringarna under året. För regionerna motsvarade däremot ökade skatteinkomster och statsbidrag de ökade konsumtionsutgifterna vilket gjorde att finansiellt sparande var i paritet med föregående år, om än en liten minskning till följd av högre utbetalda subventioner.

Finansiellt sparande i Finansräkenskaperna

I samband med årspubliceringen av Sektorräkenskapernas finansiella sparande redovisas också jämförelsen mellan finansiellt sparande i reala sektorräkenskaperna och finansräkenskaper per delsektor i undervariabeln DB9 Avvikelse från finansiellt sparande enligt finansiella konton. Orsaker till att diskrepanser kan uppstå finns beskrivna i Kvalitetsdeklarationen för Nationalräkenskaper, kvartals- och årsberäkningar. För motsvarande information för offentlig förvaltning hänvisas till Kvalitetsdeklarationen för EDP.

Revideringar Sektorräkenskaper

Finansiellt sparande har reviderats för 2019 då underlag för årsberäkningar har blivit tillgängliga.

Hushållens sparkvot har reviderats ned med 0,5 procentenheter och disponibel inkomst har reviderats ner med 12 mdkr för 2019.

	Icke-finansiella bolag	Finansiella bolag	Offentlig förvaltning	Hushållen inkl. HIO	Samtliga inhemska sektorer
År	Löpande priser mdkr	Löpande priser mdkr	Löpande priser mdkr	Löpande priser mdkr	Löpande priser mdkr
2019	-4,2	35,7	-1,1	-25,6	-4,8